

Brandweerstatistiek 2011

Brandweerstatistiek 2011

Verklaring van tekens

- . gegevens ontbreken
 - * voorlopig cijfer
 - ** nader voorlopig cijfer
 - x geheim
 - nihil
 - (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
 - o (o,o) het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
 - niets (blank) een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
 - 2011–2012 2011 tot en met 2012
 - 2011/2012 het gemiddelde over de jaren 2011 tot en met 2012
 - 2011/'12 oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2011 en eindigend in 2012
 - 2009/'10
 - 2011/'12 oogstjaar, boekjaar enz., 2009/'10 tot en met 2011/'12
- In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Omslag

Tel. design, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. 088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contact formulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

ISBN: 978-90-357-1388-8

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2012.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld

Voorwoord

De werkzaamheden van de brandweer bestrijken een breed terrein: van brandpreventie tot het blussen van branden en het verlenen van hulp aan mensen en dieren in nood. Deze editie van de Brandweerstatistiek biedt informatie over de blus- en hulpverleningswerkzaamheden van de brandweer bij branden en hulpverleningen in het jaar 2011. Daarnaast is er aandacht voor loos alarm, het personeel en de uitgaven van de brandweer in het afgelopen jaar. De preventieve taken van de brandweer vallen buiten het bestek van de Brandweerstatistiek.

In 2011 heeft de brandweer 155 duizend meldingen ontvangen, 2 procent meer dan in 2010. Hiervan waren 107 duizend brandmeldingen en bijna 48 duizend verzoeken om hulpverlening. Overigens bleken zes van de tien meldingen loos alarm, dit betroffen veelal meldingen via een brandmeldinstallatie (BMI). In 2011 vielen als gevolg van brand 63 doden en ongeveer 900 gewonden. De opkomsttijden van de brandweer zijn met 9,8 minuten in 2011 gelijk gebleven aan 2010.

In deze editie is het hoofdstuk over de uitgaven aan de brandweer vernieuwd. De uitgaven werden voorheen gepresenteerd op provinciaal niveau. Met ingang van deze editie is ervoor gekozen om de cijfers te presenteren op het niveau van de veiligheidsregio's. Hiermee wordt vooruitgelopen op de definitieve overdracht van de brandweertaken aan de veiligheidsregio's per 1 januari 2014. Cijfers op provinciaal en gemeentegrootniveau zijn beschikbaar via StatLine, de online gegevensdatabase van het CBS.

In samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie, Brandweer Nederland en de Vakvereniging Brandweervrijwilligers is het CBS bezig met een herontwerp van de Brandweerstatistiek. Samen met de betrokken partijen wordt onderzocht hoe de Brandweerstatistiek nog beter kan voldoen aan de veranderende informatiebehoefte. Na afronding van het project zal deze nieuwe informatie in de CBS publicaties zichtbaar worden.

Om de Brandweerstatistiek te kunnen maken, is de medewerking van de brandweerkorpsen en veiligheidsregio's onmisbaar. Ook in het afgelopen jaar hebben zij zich ingezet om gegevens over hun activiteiten aan het CBS te leveren. Alleen met hun medewerking is het mogelijk een landelijk overzicht te geven van de werkzaamheden van de brandweer en de ontwikkelingen daarin. Het CBS is de brandweerkorpsen en veiligheidsregio's, die gegevens hebben aangeleverd, dan ook zeer erkentelijk voor de door hen geleverde inspanningen.

Directeur-Generaal van de Statistiek,
Drs. G. van der Veen

Samenvatting

In 2011 zijn bij de brandweer 155 duizend meldingen binnengekomen: 107 duizend brandmeldingen en 48 duizend verzoeken tot hulpverlening. Het totale aantal meldingen is met 2 procent gestegen ten opzichte van 2010. Dit komt hoofdzakelijk door een stijging van het aantal brandmeldingen (4 procent). Het aantal verzoeken om hulpverlening door de brandweer in 2011 was iets lager (0,5 procent) dan voorgaand jaar.

In 2011 zijn bijna 41 duizend branden geregistreerd. Dat zijn er 1,2 duizend minder dan in 2010. Dit komt vooral door afname van het aantal binnenbranden (14,3 duizend). Het aantal buitenbranden is licht toegenomen: van 24 duizend in 2010 naar 25 duizend in 2011. De opkomsttijd van de brandweer is in 2011 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. In 2011 was bij 30 procent van de branden sprake van een rijtijd van meer dan zes minuten. In 2011 vielen 63 doden bij brand. Verder was sprake van ongeveer 900 gewonden en werden ongeveer 700 personen bij een brand gered, waarvan 500 door de brandweer.

In 2011 heeft de brandweer bijna 45 duizend terechte verzoeken om hulpverlening ontvangen. Dat zijn er bijna 1.2 duizend meer dan in 2010. Het gemiddeld aantal hulpverleningen in 2011 per 100 duizend inwoners kwam voor heel Nederland uit op 269. In de provincie Overijssel was dit aantal met 129 het laagst en in Zuid-Holland met 401 hulpverleningen per 100 duizend inwoners het hoogst. In 2011 hebben de Nederlandse brandweerkorpsen de meeste hulpverleningen verricht in de maand juli. Het ging om 5,2 duizend hulpverleningen. Het laagste aantal heeft de maand maart met 2,9 duizend hulpverleningen.

In totaal waren bij de brandweer op 1 januari 2012 ruim 30 duizend mensen in dienst: 26,3 duizend brandweerlieden werkzaam in een repressieve brandweerrang en 4,1 duizend overige personeelsleden. Van de repressieve brandweerlieden was bijna 80 procent vrijwilliger en ruim 94 procent man. Onderverdeeld naar rangniveau behoorde bijna 71 procent van de repressieve brandweerlieden tot het lagere personeel, bijna 25 procent tot het middelbaar en ruim 4 procent tot het hoger personeel.

De uitgaven van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding kwamen in 2011 uit op meer dan 1,1 miljard euro. Per inwoner van Nederland is dat 67 euro. Dat is nagenoeg gelijk aan 2010.

Inleiding

De brandweer speelt een belangrijke rol bij de zorg voor veiligheid. In de eerste plaats door het blussen van branden, maar ook door het verlenen van (technische) hulp, bijvoorbeeld bij verkeersongelukken en rampen.

De brandweer was tot kort geleden in heel Nederland een gemeentelijke taak en iedere gemeente had een eigen gemeentelijke brandweer. Langzamerhand ontstonden er steeds meer gezamenlijke brandweerkorpsen waarin meerdere gemeenten samenwerkten. Daarnaast werkten korpsen samen in regionale brandweerkorpsen om onderlinge afstemming te bevorderen. Deze regionale korpsen namen ook taken op zich die op gemeentelijk niveau moeilijk waren uit te voeren.

Per 1 oktober 2010 is de wet op de veiligheidsregio's in werking getreden. Steeds meer gemeenten brengen hun brandweertaken onder bij de veiligheidsregio's. Dit is een samenwerkingsvorm van gemeenten in een regio, die gezamenlijk de hulpverlening door brandweer, ambulancediensten, politie en gemeentelijke diensten regelt. Per 1 januari 2014 zullen alle brandweertaken aan de veiligheidsregio's overgedragen zijn.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikt over brand(weer)gegevens vanaf het jaar 1933. Informatie over de brandweer verschaft inzicht in de rol die zij speelt binnen de samenleving. Dit is van belang voor het brandweerveld zelf, maar zeker ook voor bestuur, beleid en wetenschap.

In deze publicatie worden gegevens over de brandweer betreffende het jaar 2011 weergegeven. Daarbij geldt dat de cijfers over 2011 voorlopig zijn en bij publicatie van de cijfers over 2012 definitief worden gemaakt. Met 9 procent is het responspercentage in 2011 flink verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren. Wel zijn de regionale verschillen erg groot.

Hoofdstuk 1 van de publicatie gaat in op de brandmeldingen en meldingen voor hulpverlening door de brandweer die zijn binnengekomen. Hoofdstuk 2 en 3 behandelen respectievelijk de branden en hulpverleningen door de brandweer. In hoofdstuk 4 komt de personele bezetting van de brandweer aan de orde. Hoofdstuk 5 ten slotte, beschrijft de uitgaven van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding.

Deze publicatie is gratis te downloaden in pdf-formaat via de CBS-website (www.cbs.nl). De cijfers over de beschreven onderwerpen zijn kosteloos te raadplegen via Statline, de elektronische databank van het CBS op www.cbs.nl. In veel gevallen kan het CBS op aanvraag ook meer gedetailleerde informatie verschaffen. Inlichtingen hierover zijn te verkrijgen bij de infoservice van het CBS (e-mail: infoservice@CBS.nl of telefoon: 088 570 70 70).

Inhoud

	Voorwoord	3
	Samenvatting	5
	Inleiding	7
1	Meldingen	11
	1.1 Inleiding	11
	1.2 Kerninformatie	11
	1.3 Meldingen	12
	1.4 Loos alarm	14
2	Branden	17
	2.1 Inleiding	17
	2.2 Kerninformatie	17
	2.3 Aard van de brand	19
	2.4 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden	20
	2.5 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden	23
	2.6 Directe financiële schade door brand	24
	2.7 Slachtoffers en reddingen bij brand	26
	2.8 Branden in woningen	27
3	Hulpverlening	31
	3.1 Inleiding	31
	3.2 Kerninformatie	31
	3.3 Aard van de hulpverlening	33
	3.4 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp	35
4	Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer	39
	4.1 Inleiding	39
	4.2 Kerninformatie	40
	4.3 Personeel, werkzaam in een repressieve brandweerrang	40
	4.4 Overig personeel van de brandweer	43
5	Uitgaven aan de brandweer	45
	5.1 Inleiding	45
	5.2 Kerninformatie	45
	5.3 Uitgaven van de veiligheidsregio's	46
	5.4 Uitgaven per inwoner van de veiligheidsregio's	47

Bijlagen	49
A Statistische bijlage	50
B Veiligheidsregio's op 1 januari 2012	65
C Enquêteformulier branden	66
D Enquêteformulier hulpverlening	68
E Enquêteformulier personeel	70
Aan de Brandweerstatistiek 2011 werkten mee	72

1 Meldingen

1.1 Inleiding

De verzoeken om assistentie, die de brandweer ontvangt (de meldingen), zijn onder te verdelen in *brandmeldingen* en *hulpverleningsmeldingen*. Van een *brandmelding* is sprake wanneer er bij het brandweerkorps, al dan niet via een meldkamer, een verzoek binnen komt om een brand te blussen en de gevolgen te beperken. Dit soort meldingen komt vaak binnen via een automatische brandmeldinstallatie (BMI). Van een *hulpverleningsmelding* is sprake, wanneer het een verzoek betreft voor het verrichten van werkzaamheden ter beperking en bestrijding van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen.

In paragraaf 1.2 wordt de kerninformatie over de verschillende meldingen gepresenteerd en in paragraaf 1.3 nader belicht. Zowel bij een melding van brand als een melding voor hulpverlening kan sprake zijn van loos alarm. Loos alarm is een al dan niet opzettelijke melding zonder dat er brand of reden voor hulpverlening is.

In dit hoofdstuk gaat het alleen om meldingen die door een uitrukpost ontvangen zijn. Meldingen die wel bij een regionaal meldpunt zijn binnengekomen, maar niet aan de brandweer doorgegeven zijn, zijn niet in de cijfers opgenomen. De brandweerkorpsen vullen de gegevens van een binnengekomen melding in op het enquêteformulier branden of op het enquêteformulier hulpverlening (zie bijlage C en D) en leveren deze op elektronische wijze aan het CBS.

Niet alle korpsen leveren echter (continu) gegevens aan. Daarom heeft het CBS een methode ontwikkeld om de niet ontvangen brand- en hulpverleningsenquêteformulieren te schatten en deze toe te voegen: voor korpsen die één of meerdere maanden geen of niet alle meldingen rapporteren, worden gegevens toegevoegd aan de hand van rapportages uit gemeenten die vergelijkbaar zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met het inwonertal, de mate van stedelijkheid van de gemeente, de maand en het type en de aard van de brand- of hulpverleningsmelding. In 2011 is 9 procent van het totale aantal brand- en hulpverleningsmeldingen geschat. Een hele verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. In 2009 moest nog 30 procent van de meldingen worden geschat. In 2010 was dit al verbeterd tot 17 procent.

1.2 Kerninformatie

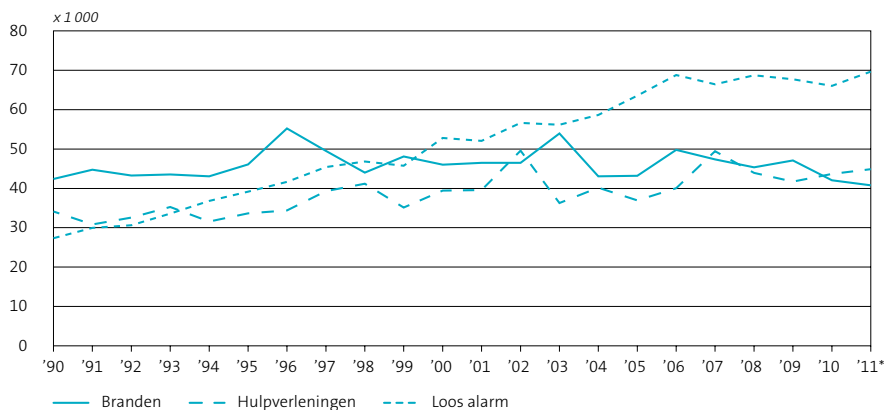
In 2011 zijn bij de brandweer 155 duizend meldingen binnengekomen: 107 duizend brandmeldingen en 48 duizend verzoeken tot hulpverlening. Het totale aantal meldingen is met 2 procent gestegen ten opzichte van 2010. Dit komt hoofdzakelijk door een stijging van het aantal brandmeldingen (4 procent). Het aantal verzoeken om hulpverlening door de brandweer in 2011 was iets lager (0,5 procent) dan voorgaand jaar (zie ook A.1.2.1 in de statistische bijlage).

Net als in voorgaande jaren ging het ook in 2011 bij een groot deel van de meldingen om loos alarm. In totaal ontving de brandweer bijna 70 duizend loze meldingen, waarvan het merendeel uit loze brandmeldingen

bestond. Loos alarm maakte daarmee 45 procent uit van het totale aantal meldingen. De laatste jaren ligt het aandeel loze alarmeringen rond hetzelfde niveau.

Van de 107 duizend brandmeldingen bestond zes van de tien meldingen uit loos alarm, veelal via een brandmeldinstallatie (BMI). Er komen al lange tijd meer loze brandmeldingen binnen dan meldingen waarbij sprake is van een daadwerkelijke brand.

1.2.1 Meldingen naar type

Bron: CBS.

1.3 Meldingen

In 2011 kwamen in totaal 155 duizend brandmeldingen of verzoeken om hulpverlening (hulpverleningsmeldingen) bij de brandweer binnen, 2 procent meer dan in het voorgaande jaar. Dit komt overeen met 9,3 meldingen per duizend inwoners (zie bijlage A.1.3.1). De provincies Zuid-Holland en Limburg hadden relatief veel meldingen (respectievelijk 11,8 en 11,2 per duizend inwoners) ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

In 2011 was er van de 155 duizend meldingen 107 duizend keer sprake van een brandmelding. Van deze brandmeldingen was 62 procent een loze melding. Het aantal brandmeldingen is met 4 procent gestegen ten opzichte van 2010. Dit komt omdat veel meer loze brandmeldingen (8 procent) zijn geregistreerd. Het aantal schoorsteenbranden was 1,8 duizend, een afname van 16 procent. Schoorsteenbranden maakten in 2011 slechts 2 procent uit van alle ontvangen brandmeldingen. Bij 13 procent van alle brandmeldingen in 2011 was sprake van een binnenbrand en bij 23 procent van de brandmeldingen van een buitenbrand.

Het aantal hulpverleningsmeldingen is licht gedaald, van 48,6 duizend in 2010 tot bijna 48,3 duizend in 2011. Van de binnengekomen meldingen bestond 7 procent uit loos alarm. Daarnaast had 44 procent van de meldingen voor hulpverlening betrekking op werkzaamheden in of aan gebouwen en 49 procent op werkzaamheden buiten gebouwen.

1.3.1 Brandmeldingen naar type en aard, 2011*

	Totaal	Geen loos alarm					Loos alarm
		totaal	schoorsteen- branden	buitenbrand	kleine binnenbrand	(middel)grote binnenbrand	totaal
Meldingen (x 1 000)	107,0	40,8	1,8	24,7	12,0	2,3	66,2
Meldingen (%)	100	38,1	1,6	23,1	11,3	2,1	61,9

Bron: CBS.

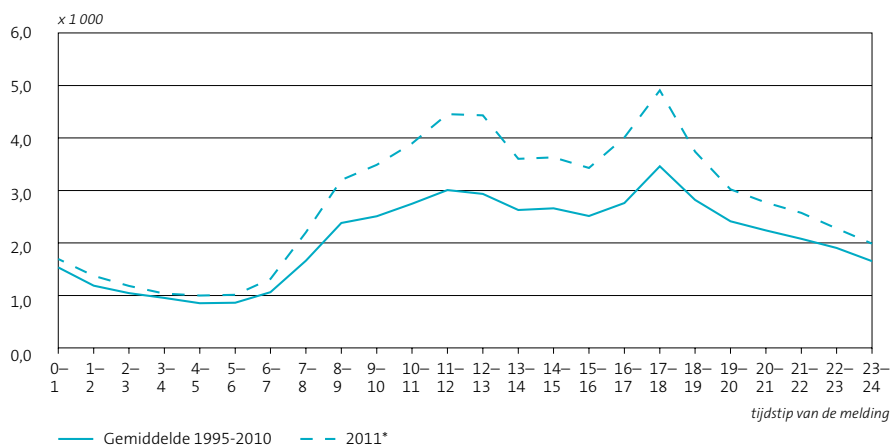
1.3.2 Meldingen voor hulpverlening naar type en aard, 2011*

	Totaal	Geen loos alarm			Loos alarm
		totaal	gebouwen	geen gebouwen	
Meldingen (x 1 000)	48,3	44,9	21,0	23,8	3,4
Meldingen (%)	100	92,9	43,6	49,3	7,1

Bron: CBS.

Ook in 2011 was qua tijdstip op de dag het aantal brandmeldingen tussen 5 en 6 uur 's middags het hoogst. Dit wordt veroorzaakt door een piek in het aantal loze meldingen rond dit tijdstip (zie grafiek 1.3.3). Tussen 4 en 5 uur 's nachts is het aantal brandmeldingen het laagst. Bij de hulpverleningen valt op dat er 's nachts veel minder meldingen binnen kwamen dan overdag: ongeveer 3 duizend meldingen per uur in de middag en rond de 600 per uur tussen 3 en 5 uur 's nachts.

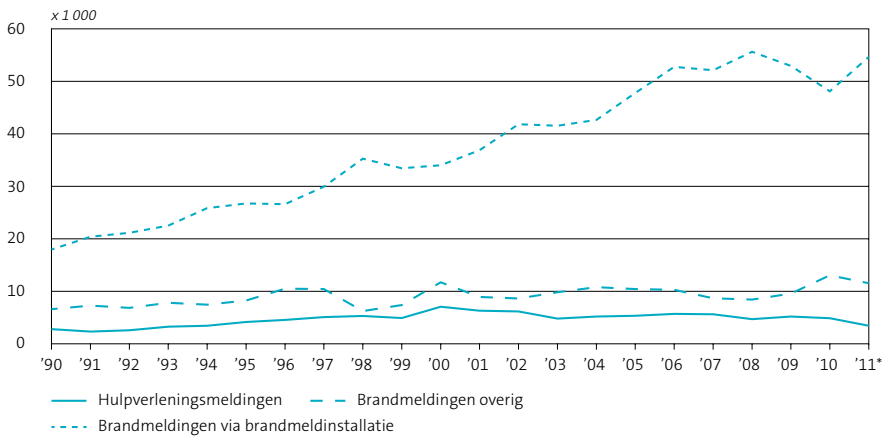
1.3.3 Loos alarm bij brandmeldingen naar tijdstip van de melding

1.4 Loos alarm

In 2011 was 45 procent van de brand- en hulpverleningsmeldingen een loos alarm. Bij brandmeldingen ging het veel vaker om een loos alarm (62 procent) dan bij meldingen voor hulpverlening (7 procent). De laatste jaren blijft het aandeel loze meldingen vrij constant. In de provincies Overijssel, Zuid-Holland en Limburg worden de meeste loze meldingen per duizend inwoners geregistreerd. Daarnaast stijgt in 2011 voor het eerst sinds 2008 het aantal loze meldingen via een brandmeldinstallatie (BMI).

1.4.1 Loos alarm bij branden en hulpverleningen

Bron: CBS.

Het aantal loze brandmeldingen in 2011 via een brandmeldinstallatie (BMI) was 58,2 duizend. Het is met 11 procent fors gestegen ten opzichte van 2010, maar is daarmee wel weer op het niveau van 2008 en 2009. Nog altijd maakten loze meldingen via een BMI veruit het grootste deel uit van de loze brandmeldingen: meer dan 9 van de tien loze brandmeldingen kwamen in 2011 binnen via een BMI. Daarbij was net als voorgaand jaar sprake van twee pieken: net voor het middaguur en rond 5 uur 's middags. In 27 procent van de gevallen van loos alarm via een BMI werd dit veroorzaakt door brandgevaarlijke werkzaamheden (zoals lassen) of storing van/in apparatuur. De rest van de loze meldingen had een andere oorzaak, zoals roken in de buurt van een melder of aanbranden tijdens het bereiden van voedsel.

1.4.2 Loos alarm naar aard

	Totaal	Branden	Hulpverlening
	x 1 000		
1995	39,2	35,0	4,2
2000	52,8	45,7	7,1
2005	63,6	58,2	5,3
2008	68,7	64,1	4,7
2009	67,7	62,5	5,2
2010	66,0	61,1	4,9
2011*	69,7	66,2	3,4
Groningen	2,1	2,0	0,1
Friesland	1,8	1,8	0,0
Drenthe	1,8	1,8	0,0
Overijssel	5,2	5,0	0,2
Flevoland	1,7	1,7	0,0
Gelderland	7,3	7,0	0,3
Utrecht	5,4	5,0	0,4
Noord-Holland	10,7	9,8	0,8
Zuid-Holland	16,0	15,1	0,9
Zeeland	1,4	1,3	0,1
Noord-Brabant	9,8	9,4	0,4
Limburg	6,5	6,3	0,2

Bron: CBS.

1.4.3 Brandmeldingen via brandmeldinstallaties

	Totaal	Geen loos alarm	Loos alarm	wv. ten gevolge van		
				werkzaamheden	storing apparatuur	andere oorzaak
	x 1 000			%		
1995	28,5	1,8	26,7	15	36	49
2000	36,0	2,0	34,0	15	27	58
2005	50,8	3,0	47,8	16	19	65
2008	58,9	3,3	55,6	18	15	67
2009	58,0	5,1	52,9	17	15	69
2010	52,7	4,6	48,1	15	14	71
2011*	58,2	3,5	54,7	14	13	73
	%					
2011*	100	6,1	93,9			

Bron: CBS.

1.4.4 Loos alarm via brandmeldinstallaties naar object en oorzaak, 2011*

	Totaal	wv. ten gevolge van		
		werkzaamheden	storing apparatuur	andere oorzaak
	x 1 000	%		
Totaal	54,7	14	13	73
Gezondheidszorg	7,8	21	14	65
w.o.				
verpleeghuis	2,3	23	17	59
zwakzinnigeninrichting	0,8	18	21	62
ziekenhuis	1,0	34	18	49
psychiatrisch ziekenhuis	0,6	16	14	71
Woongebouwen	6,5	18	15	68
w.o.				
verzorgingshuis	1,9	22	13	66
gezinsvervangend tehuis	1,2	16	15	68
opvangtehuis	0,4	15	11	74
Bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	4,5	23	22	56
Logiesgebouw	3,0	17	11	71
w.o. hotel, motel	1,8	21	14	66
Kantoorgebouw	1,9	31	30	39
Overig	31,0	9	11	80

Bron: CBS.

De gezondheidszorg was in 2011 verantwoordelijk voor 7,8 duizend loze brandalarmeringen via een BMI. Deze meldingen komen relatief vaak uit verpleeghuizen. Verder kwamen 6,5 duizend loze meldingen binnen van brandmelders uit woongebouwen, vaak verzorgingshuizen. Ook bijeenkomstgebouwen, zoals winkelcentra, winkels en warenhuizen, theaters en restaurants, zorgden voor relatief veel loos alarm via een BMI. In 2011 gebeurde dit 4,5 duizend keer. Storing van/in apparatuur komt als oorzaak relatief vaak voor in kantoor- en bijeenkomstgebouwen.

In zeven van de tien gevallen waarin een BMI zonder dat er een echte brand was afging, was de oorzaak een andere dan storing van/in apparatuur of brandgevaarlijke werkzaamheden. De brandmeldinstallatie ging in werking door bijvoorbeeld stoom als gevolg van douche of bad, door koken of door roken. Dit zorgde vooral in verzorgingshuizen, psychiatrische ziekenhuizen en opvangtehuizen vaak voor het afgaan van brandmelders.

2 Branden

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn op basis van de brandweerenquête gegevens opgenomen over de aard van de brand (paragraaf 2.3), de tijd die verstrijkt tussen de brandmelding en de aankomst van de brandweer op de plaats van de brand (paragraaf 2.4), het object en de oorzaak van brand (paragraaf 2.5) en de schade die branden veroorzaken (paragraaf 2.6). In paragraaf 2.7 wordt melding gemaakt van slachtoffers en reddingen bij brand. Tenslotte worden in paragraaf 2.8 de woningbranden belicht.

Branden worden naar aard onderscheiden in binnenbranden, buitenbranden en schoorsteenbranden. Een *buitenbrand* is gedefinieerd als een brand in de open lucht waarbij geen gebouwen of opstallen betrokken zijn. *Binnenbranden* vinden plaats in of aan gebouwen en zijn onderverdeeld in kleine en grote binnenbranden. Een *grote en/of middelgrote brand* is een brand waarbij de eerst uitgerukte bluseenheid versterking nodig heeft van ten minste één andere bluseenheid. De rubricering van de branden vindt plaats aan de hand van de opgave door de brandweer zelf. In deze publicatie worden de door de brandweer als middelbranden aangeduide binnenbranden tot de grote binnenbranden gerekend.

Het CBS ontvangt van de brandweer per brand gegevens over de eventuele door brand veroorzaakte financiële schade. In een groot aantal gevallen geeft de brandweer echter aan dat er sprake is van financiële schade zonder daarbij het schadebedrag te vermelden. In deze gevallen wordt het schadebedrag door het CBS geschat. Ook wanneer korpsen geen of onvolledige gegevens aanleveren, schat het CBS de ontbrekende informatie bij (zie ook hoofdstuk 1).

Bij de gegevensverzameling wordt bijzondere aandacht besteed aan branden met een hoog schadebedrag. Van de branden met een schade vanaf 1 miljoen euro ('miljoenenbranden') werden tot en met 2010 aanvullende gegevens verkregen via de 'Brandbrief' van het Verbond van Verzekeraars. Vanaf 2011 is het verzamelen en publiceren van deze gegevens overgenomen door het NIVRE.

Ook ontvangt het CBS van de brandweer per brand gegevens over de eventuele geredde personen, gewonden en dodelijke slachtoffers. Er is sprake van een dode door brand indien het slachtoffer binnen zes weken na de brand, als gevolg hiervan, is overleden. Het aantal doden bij brand in 2011 is mede bepaald aan de hand van gegevens over niet-natuurlijke doden, verkregen van het Openbaar Ministerie.

2.2 Kerninformatie

In 2011 zijn bijna 41 duizend branden geregistreerd. Dat zijn er 1,2 duizend minder dan in 2010. Dit komt vooral door afname van het aantal binnenbranden (14,3 duizend). Veruit de belangrijkste bij het CBS bekende oorzaak van binnenbranden is een defect aan apparatuur of het verkeerde gebruik ervan (45 procent). Bij 22 procent van de gevallen is brandstichting de oorzaak. Branden in woongebouwen vormen 50 procent van alle binnenbranden met een bij het CBS bekend bouwtype.

Het aantal buitenbranden is licht toegenomen: van 24 duizend in 2010 naar 25 duizend in 2011. Net als in de voorgaande jaren, bestond in 2011 een groot deel uit afval- of papierbranden. Negen van de tien buitenbranden met een bij het CBS bekende oorzaak was het gevolg van brandstichting of vandalisme.

De opkomsttijd van de brandweer is in 2011 ongeveer gelijk gebleven aan voorgaande jaren. In 2011 was bij 30 procent van de branden sprake van een rijtijd van meer dan zes minuten, in 2010 en 2009 respectievelijk 29 en 30 procent.

De in 2011 door branden veroorzaakte totale directe schade bedroeg 764 miljoen euro. Dat is 115 miljoen euro meer dan in 2010.

In 2011 vielen 63 doden bij brand. In 2010 vielen 65 dodelijke slachtoffers, waarvan één brandweerman die tijdens zijn werk om het leven kwam. Verder was sprake van ongeveer 900 gewonden en werden ongeveer 700 personen bij een brand gered, waarvan 500 door de brandweer.

2.2.1 Branden naar aard, per provincie

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
	<i>x 1 000</i>					
1995	46,1	2,2	30,3	13,6	12,3	1,3
2000	46,0	1,7	30,4	13,9	12,4	1,5
2005	43,2	1,5	28,5	13,1	11,2	1,9
2008	45,4	1,9	29,1	14,4	11,8	2,6
2009	47,1	1,9	29,7	15,4	12,9	2,5
2010	42,0	2,1	24,4	15,6	12,9	2,7
2011*	40,8	1,8	24,7	14,3	12,0	2,3
Groningen	1,2	0,1	0,7	0,4	0,3	0,1
Friesland	1,4	0,2	0,9	0,3	0,3	0,0
Drenthe	1,4	0,1	0,8	0,4	0,3	0,1
Overijssel	2,2	0,1	1,3	0,8	0,7	0,1
Flevoland	1,0	0,0	0,7	0,3	0,3	0,0
Gelderland	4,3	0,3	2,6	1,4	1,2	0,2
Utrecht	2,6	0,1	1,7	0,8	0,6	0,1
Noord-Holland	5,2	0,1	2,8	2,2	1,6	0,6
Zuid-Holland	11,6	0,2	6,4	5,1	4,6	0,4
Zeeland	1,0	0,1	0,7	0,3	0,2	0,1
Noord-Brabant	5,6	0,4	3,7	1,5	1,1	0,3
Limburg	3,5	0,1	2,4	1,0	0,8	0,2

Bron: CBS.

2.3 Aard van de brand

In 2011 zijn bijna 41 duizend branden uitgebroken, waarvan 61 procent een buitenbrand betrof, 30 procent een kleine binnenbrand, 5 procent een grote binnenbrand en 4 procent een schoorsteenbrand.

Het aantal branden in 2011 is licht gedaald (3 %) in vergelijking met voorgaand jaar. Vier van de tien branden vond plaats in Zuid- of Noord-Holland. Het totaal aantal branden in 2011 komt overeen met 245 per 100 duizend inwoners. Zuid-Holland telde met 329 per 100 duizend inwoners relatief veel branden en de provincies Overijssel en Noord-Holland met respectievelijk 196 en 192 branden juist weinig (zie 2.3.1). Het aantal schoorsteenbranden liep uiteen van 4 per 100 duizend inwoners in Zuid-Holland tot 26 in Friesland.

In 2011 bedroeg het aantal binnenbranden 86 per 100 duizend inwoners. Net zoals voorgaande jaren kwamen relatief veel binnenbranden voor in Zuid-Holland en weinig in Friesland, respectievelijk 144 en 46 per 100 duizend inwoners.

Het relatieve aantal buitenbranden is in 2011 gelijk gebleven. Limburg, Zuid-Holland en Zeeland waren de provincies met relatief veel buitenbranden: respectievelijk 212, 181 en 180 per 100 duizend inwoners. Overijssel en Noord-Holland hadden relatief weinig buitenbranden (113 en 105 per 100 duizend inwoners).

2.3.1 Branden per 100 duizend inwoners naar aard, per provincie

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
1995	299	14	196	88	80	9
2000	290	10	192	88	78	10
2005	265	9	175	81	69	12
2008	276	11	177	88	72	16
2009	286	12	180	94	78	15
2010	254	13	147	94	78	16
2011*	245	11	148	86	72	14
Groningen	200	12	123	66	50	16
Friesland	210	26	138	46	39	7
Drenthe	275	22	167	86	71	15
Overijssel	196	13	113	70	58	12
Flevoland	259	6	174	79	71	7
Gelderland	213	14	130	70	58	11
Utrecht	211	10	140	61	52	9
Noord-Holland	192	5	105	82	61	21
Zuid-Holland	329	4	181	144	132	12
Zeeland	266	14	180	72	52	20
Noord-Brabant	226	16	151	60	46	14
Limburg	308	10	212	86	72	15

Bron: CBS.

2.4 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden

De tijd tussen het moment waarop een brand wordt gemeld en het moment dat de brandweer ter plekke aankomt, kan worden gesplitst in uitruktijd en rijtijd. Onder de *uitruktijd* wordt de tijd verstaan tussen het moment van melden van het incident bij de meldkamer en het moment dat het eerste voertuig de brandweerkazerne verlaat. De *rijtijd* is de tijd die nodig is om van de kazerne naar de plaats van de brand te komen. De *opkomsttijd* is de som van beide tijden. De uitruktijd, rijtijd en opkomsttijd zijn berekend aan de hand van door de brandweer opgegeven tijdstippen van melding, uitruk en aankomst (afgerond op hele minuten).

De uitruktijd is in 2011 ten opzichte van 2010 iets verbeterd. In 2010 en 2011 was bij ongeveer 44 procent van de branden de uitruktijd korter dan vier minuten, terwijl dat in 2009 nog bij 40 procent het geval was. De gemiddelde uitruktijd is licht gestegen van 5,1 minuten in 2010 naar 5,2 minuten in 2011. De verwerkingstijd op de alarmcentrale was in 2011 iets korter. Deze bedroeg in 2011 gemiddeld 1,5 minuten, tegen 1,6 minuten een jaar eerder. De tijd tussen alarmering van de kazerne en de uitruk van het eerste voertuig was in 2011 daarentegen iets langer. Deze bedroeg 3,2 minuten in 2011, tegen 3,1 minuten een jaar eerder.

Tussen de provincies zijn zeer grote verschillen zichtbaar in de uitruktijd. In Zuid-Holland, Noord-Holland en Limburg is de brandweer in meer dan 50 procent van de branden binnen vier minuten uitgerukt, terwijl dit percentage in Friesland, Drenthe en Zeeland niet hoger komt dan 22 procent. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat Noord- en Zuid-Holland relatief veel beroepsbrandweerlieden hebben die al op de kazerne aanwezig zijn op het moment van de alarmering.

2.4.1 Branden naar uitruktijd, per provincie

	Totaal	w.v. met een uitruktijd van			
		<2 minuten	2-3 minuten	4-6 minuten	>6 minuten
	<i>x 1 000</i>	%			
1995	46,1	23,1	40,9	29,2	6,8
2000	46,0	17,0	40,6	32,7	9,7
2005	43,2	5,6	25,3	40,3	28,8
2008	45,4	5,8	30,8	36,8	26,6
2009	47,1	7,5	32,5	36,4	23,7
2010	42,0	8,7	35,0	34,8	21,5
2011*	40,8	8,5	35,8	36,0	19,7
Groningen	1,2	4,7	23,8	32,5	39,1
Friesland	1,4	2,9	18,5	44,2	34,5
Drenthe	1,4	2,9	17,6	39,0	40,5
Overijssel	2,2	5,1	26,7	41,7	26,5
Flevoland	1,0	4,4	33,4	32,5	29,7
Gelderland	4,3	8,0	25,6	43,5	23,0
Utrecht	2,6	6,5	32,9	38,4	22,2
Noord-Holland	5,2	10,3	46,1	27,8	15,8
Zuid-Holland	11,6	9,7	46,9	30,8	12,6
Zeeland	1,0	5,2	16,8	46,8	31,2
Noord-Brabant	5,6	6,1	30,5	45,0	18,4
Limburg	3,5	17,3	36,8	30,9	14,9

Bron: CBS.

In tegenstelling tot de uitruktijden zijn in 2011 de rijtijden licht toegenomen (zie 2.4.2). In 2011 was bij 30 procent van de branden sprake van een rijtijd van meer dan zes minuten, in 2010 en 2009 respectievelijk 29 en 30 procent. Net als voorgaand jaar was in 2011 bij 6 procent van de branden zelfs sprake van een rijtijd van meer dan tien minuten. Het duurde gemiddeld 5,2 minuten om vanuit de kazerne bij de brand aanwezig te zijn. De rijtijd is in de afgelopen tien jaar met bijna 1 minuut toegenomen. Ook de rijtijden liepen tussen de provincies sterk uiteen: in Drenthe was de rijtijd in 39 procent van de gevallen meer dan zes minuten. In Zeeland en Friesland was de rijtijd relatief kort. Daar was bij respectievelijk 24 en 26 procent van de branden de rijtijd meer dan zes minuten.

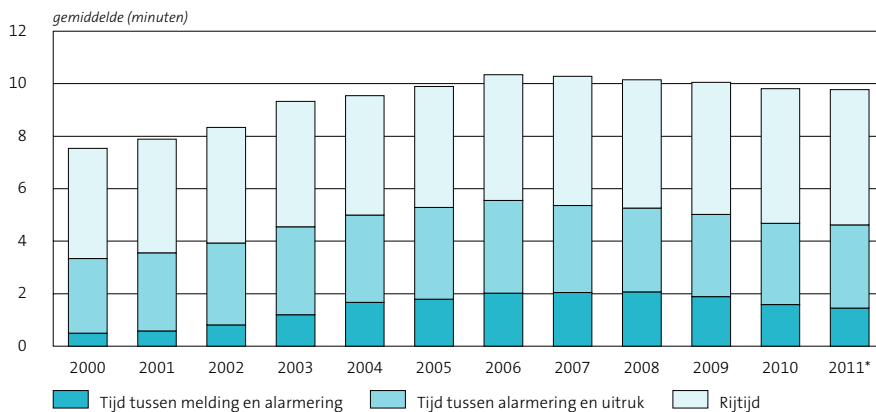
2.4.2 Branden naar rijtijd, per provincie

	Totaal	w.v. met een rijtijd van				
		<4 minuten	4-6 minuten	7-8 minuten	9-10 minuten	>10 minuten
	x 1 000	%				
1995	46,1	46,6	37,0	8,7	3,9	3,8
2000	46,0	46,4	38,2	9,0	3,5	2,9
2005	43,2	42,5	36,4	11,1	4,8	5,2
2008	45,4	38,6	37,1	13,8	4,9	5,6
2009	47,1	36,9	35,9	16,2	5,0	6,0
2010	42,0	35,0	35,9	18,0	5,0	6,0
2011*	40,8	34,4	35,6	19,5	4,8	5,8
Groningen	1,2	32,2	33,5	21,1	5,9	7,3
Friesland	1,4	38,7	35,3	15,5	4,4	6,0
Drenthe	1,4	26,1	34,9	20,5	7,0	11,5
Overijssel	2,2	37,0	34,5	17,3	5,0	6,2
Flevoland	1,0	31,0	36,1	16,3	7,6	9,1
Gelderland	4,3	33,5	35,7	17,7	5,7	7,4
Utrecht	2,6	34,5	36,8	19,9	4,2	4,6
Noord-Holland	5,2	36,9	34,5	20,0	3,5	5,0
Zuid-Holland	11,6	34,3	34,1	24,6	3,6	3,5
Zeeland	1,0	39,7	36,3	13,5	5,0	5,5
Noord-Brabant	5,6	33,7	37,4	15,3	6,0	7,6
Limburg	3,5	32,7	39,4	15,6	5,5	6,7

Bron: CBS.

De totale opkomsttijden zijn in 2011 weer licht verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 33 procent van de branden is een opkomsttijd van minder dan acht minuten gerealiseerd (zie 2.4.4). Deze tijd werd bij 45 procent van de binnenbranden gehaald. Bij buitenbranden was dat aandeel met 27 procent veel kleiner (zie A.2.4.1 in de statistische bijlage). De gemiddelde opkomsttijd bij alle branden is in 2011 net als in 2010 9,8 minuten. Per provincie zijn er duidelijke verschillen in de opkomsttijd. Nog steeds zijn de brandweerlieden in Noord- en Zuid-Holland verreweg het snelst ter plaatse. Limburg sluit zich hier in 2011 bij aan. Bij ongeveer 40 procent van de branden in deze drie provincies was de opkomsttijd korter dan acht minuten. In Zeeland, Groningen en Drenthe variëren deze percentages tussen de 17 en 21 procent.

2.4.3 Gemiddelde opkomsttijd bij brand

Bron: CBS.

2.4.4 Branden naar opkomsttijd, per provincie

	Totaal	ww. met een opkomsttijd van				
		<5 minuten	5-7 minuten	8-9 minuten	10-15 minuten	≥ 16 minuten
	x 1 000	%				
1995	46,1	18,3	40,6	18,6	18,9	3,6
2000	46,0	14,8	38,9	21,5	21,8	3,0
2005	43,2	6,4	25,0	22,0	35,4	11,2
2008	45,4	6,1	25,6	21,5	34,6	12,2
2009	47,1	6,5	26,0	21,6	34,2	11,7
2010	42,0	6,9	26,9	22,4	32,5	11,3
2011*	40,8	6,5	26,8	22,1	34,1	10,5
Groningen	1,2	3,7	17,4	18,7	42,5	17,7
Friesland	1,4	3,8	19,1	22,5	39,3	15,2
Drenthe	1,4	3,3	13,5	15,2	44,5	23,4
Overijssel	2,2	5,5	23,5	24,1	33,5	13,4
Flevoland	1,0	6,0	20,4	18,9	37,6	17,0
Gelderland	4,3	3,5	24,4	23,3	36,7	12,1
Utrecht	2,6	5,1	28,0	22,7	32,0	12,2
Noord-Holland	5,2	11,0	30,2	18,9	30,7	9,3
Zuid-Holland	11,6	6,9	31,4	22,3	32,7	6,7
Zeeland	1,0	4,6	19,0	23,4	39,8	13,2
Noord-Brabant	5,6	4,7	25,6	24,5	34,8	10,5
Limburg	3,5	10,3	28,0	23,8	29,5	8,4

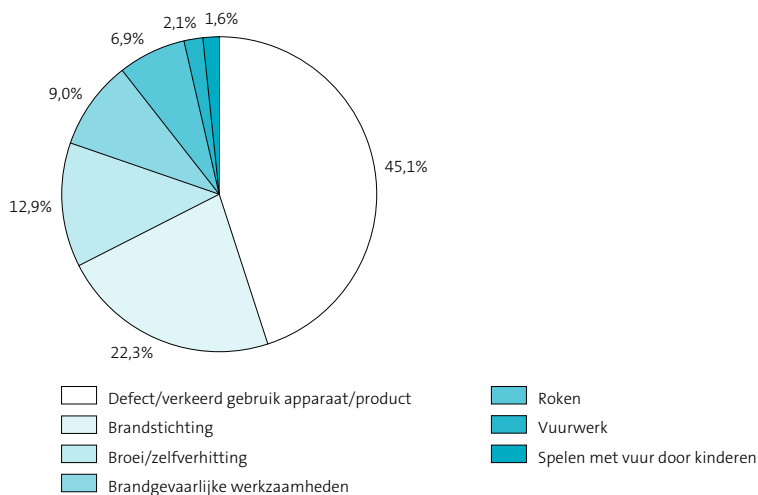
Bron: CBS.

2.5 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden

In 2011 hebben meer dan 14,3 duizend binnenbranden plaatsgevonden, 1,2 duizend minder dan in 2010. Van alle binnenbranden in 2011 met een bij het CBS bekend gebouwtype vond 55 procent plaats in woongebouwen. Verder betrof het 13 procent van de objecten uit de sector 'industrie, landbouw of veeteelt' en vond 11 procent plaats in de sector 'gezondheidszorg'. Bijeenkomstgebouwen zoals winkels, restaurants, cafés, bioscopen en sportcomplexen hadden een aandeel van 9 procent (zie A.2.5.1 in de statistische bijlage). Bij 31 procent van de binnenbranden is het gebouwtype niet bekend of opgegeven.

Van de binnenbranden waarvan in 2011 de oorzaak bij het CBS bekend was, werd bijna de helft veroorzaakt door defecte apparatuur of verkeerd gebruik ervan. In woongebouwen was dit zelfs bij 52 procent de oorzaak. 22 procent van de binnenbranden was bewust aangestoken en 13 procent had broei of zelfverhitting als oorzaak.

2.5.1 Binnenbranden naar oorzaak (excl. anders/onbekend), 2011*

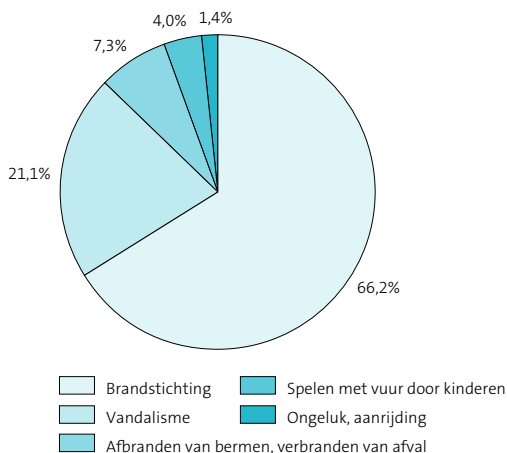

Bron: CBS.

Het aantal buitenbranden in 2011 bedroeg bijna 25 duizend, een lichte stijging in vergelijking met het voorgaande jaar. De papier- en vuilcontainerbranden vormden 43 procent van de buitenbranden waarbij het object bij het CBS bekend was. Bijna een kwart vormden de berm-, bos-, heide- en natuurbranden. Branden in personen- en sloopauto's vormden met 3,5 duizend gevallen ook een belangrijk aandeel in de buitenbranden (19 procent; zie A.2.5.2 in de statistische bijlage). Net als in 2010 was bij 26 procent van alle buitenbranden het object bij het CBS niet bekend of niet opgegeven.

Bij 87 procent van de buitenbranden waarbij in 2011 de oorzaak bij het CBS bekend was werd brandstichting of vandalisme als oorzaak vermeld. Bij papier- en vuilcontainerbranden was dit zelfs in 94 procent van de gevallen de oorzaak. Acht van de tien branden in personen- en sloopauto's zijn aangestoken. Ook bij 64 procent van de berm-, bos-, heide- en natuurbranden was brandstichting of vandalisme de oorzaak.

2.5.2 Buitenbranden naar oorzaak (excl. anders/onbekend), 2011*

Bron: CBS.

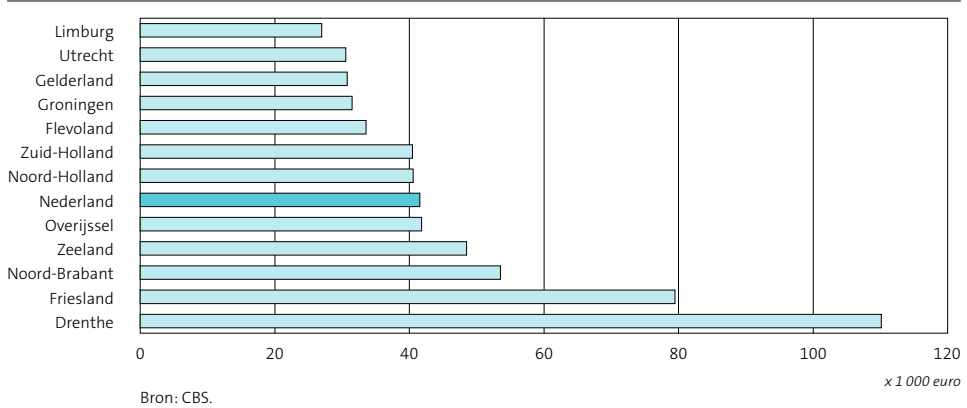
2.6 Directe financiële schade door brand

In 2011 was bij 18,4 duizend branden (45 procent) sprake van directe financiële schade. De totale schade bedroeg daarbij 764 miljoen euro. De gemiddelde schade lag in 2011 op 41 duizend euro per brand met schade. Een hoge gemiddelde schade per brand kwam voor in de provincie Drenthe (ruim 110 duizend euro). De gemiddelde schade was met 27 duizend euro relatief laag in de provincie Limburg (zie A.2.6.1 in de statistische bijlage).

Er zijn in 2011 251 branden uitgebroken waarbij de schade meer dan een half miljoen euro bedroeg. De totale schade bij deze branden bedroeg 451 miljoen euro. De hoogste schadebedragen waren het resultaat van de grote brand bij Chemiepack in Moerdijk (50 miljoen euro), brand in een zoetwarenfabriek in Harlingen (16 miljoen euro) en een brand in het centrum van Helmond waarbij kubuswoningen en een theater verloren gingen (15 miljoen euro).

De schade bij schoorsteenbranden bedroeg in 2011 gemiddeld 18 duizend euro en bij buitenbranden gemiddeld 8 duizend euro. Kleine binnenbranden veroorzaakten een schade van gemiddeld 34 duizend euro, terwijl bij grote binnenbranden de schade uitkwam op gemiddeld 247 duizend euro.

2.6.1 Gemiddeld schadebedrag per brand met schade, 2011*

2.6.2 Branden naar aard en schade, 2011*

	Branden		Schade	
	totaal	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	x 1000		mln euro	1000 euro
Schoorsteenbrand	1,8	0,9	16,3	17,7
Buitenbrand	24,7	10,3	85,6	8,3
Kleine binnenbrand	12,0	5,2	178,0	34,3
Grote binnenbrand	2,3	2,0	484,0	246,7
Totaal	40,8	18,4	763,8	41,5

Bron: CBS.

Het grootste deel van de brandschade in 2012 ontstond bij binnenbranden: het ging om 662 miljoen euro van de 764 miljoen euro. Daarbij kwam de helft van de financiële schade bij binnenbranden voor rekening van de sector 'industrie, landbouw of veeteelt', 13 procent kwam voort uit branden in woongebouwen en 20 procent in gebouwen waar mensen bijeenkomen zoals winkelcentra, restaurants, theaters. De gemiddelde schade was in 2011 bij de sector 'industrie, landbouw of veeteelt' met 412 duizend euro het hoogst van alle gebouwtypen. Dit is bijna elk jaar het geval. Ook bij de bijeenkomstgebouwen was de gemiddelde schade relatief hoog: 282 duizend euro.

Bij buitenbranden bedroeg het totale schadebedrag 86 miljoen euro. Hiervan kwam 35 procent voor rekening van personen- en sloopauto's. Bij 9 procent van de buitenbranden met schade ging het om andere voertuigen zoals vrachtwagens en autobussen. De hoogste gemiddelde schade bij buitenbranden vonden we in 2011 bij de nijverheid en industrie (excl. chemische industrie): 185 duizend euro per brand met schade.

2.6.3 Binnen- en buitenbranden met schade naar object, 2011*

	Branden	Schadebedrag		
		totaal		gemiddeld
	x 1 000	mln euro	%	1 000 euro
Binnenbranden met schade				
w.o.				
woongebouwen	3,6	82,7	12,5	23,1
gevangenis, politiecel	0,0	0,0	0,0	1,1
logiesgebouw	0,1	1,9	0,3	16,1
kantoorgebouw	0,1	19,5	2,9	183,7
onderwijsgebouw	0,1	9,9	1,5	90,3
gezondheidszorg	0,3	9,0	1,4	27,7
industrie, landbouw, veeteelt	0,8	337,2	50,9	412,2
stationsgebouw	0,0	0,0	0,0	0,1
bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	0,5	134,9	20,4	282,1
leegstaand	0,0	9,5	1,4	133,4
Totaal binnenbranden	7,1	662,0	100,0	92,6
Buitenbranden met schade				
w.o.				
papier- vuilcontainer/afvalbak, los afval	2,2	2,4	2,7	1,1
personenauto (incl. sloopauto)	2,8	30,3	35,4	10,9
overige auto's (incl. autobussen)	0,5	8,1	9,4	15,4
schepen, beroepsvaart	0,0	0,0	0,0	0,0
schepen, recreatievaart	0,1	3,1	3,6	37,1
spoorwagematerieel (rollend)	0,0	0,1	0,1	3,2
nijverheid/industrie (excl. chemische industrie)	0,1	14,1	16,5	185,3
Totaal buitenbranden	10,3	85,6	100,0	8,3

Bron: CBS.

Net als in ieder jaar veroorzaakte ook in 2011 een groot deel (43%) van de branden een geringe schade (minder dan 5 duizend euro). Deze branden vertegenwoordigden bij elkaar 2 procent van het totale schadebedrag. Daarentegen ontstond bij slechts 251 branden een schade van 500 duizend euro of meer. Bij elkaar veroorzaakten deze branden voor 451 miljoen euro aan schade, 59 procent van de totale brandschade in 2011 (zie A.2.6.2 in de statistische bijlage).

2.7 Slachtoffers en reddingen bij brand

Bij slachtoffers wordt onderscheid gemaakt tussen gewonden en doden. Gewonden zijn personen die ten gevolge van de brand naar een ziekenhuis zijn getransporteerd. Hieronder kunnen ook brandweerlieden inbegrepen zijn die hun werkzaamheden niet hebben kunnen vervolgen. Dodelijke slachtoffers zijn degenen die als gevolg van de brand binnen zes weken zijn overleden.

In 2011 zijn meer dan 1600 personen slachtoffer geworden van brand. Dit is gelijk aan 2010. Er zijn 63 dodelijke slachtoffers gevallen; 2 minder dan in 2010. Over een langere periode bekeken ligt het aantal doden niet op een hoog niveau.

Het aantal gewonden bij brand is ten opzichte van 2010 met 73 afgenomen. Verder zijn in 2011 een kleine 700 personen bij een brand gered, waarvan zo'n 500 door de brandweer. Het aantal reddingen was daarmee in 2011 hoger.

2.7.1 Slachtoffers en reddingen bij brand

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011*
Doden	82	62	67	97	57	65	63
wv.							
brandweerpersoneel	3	-	-	3	-	1	-
anderen	79	62	67	94	57	64	63
	<i>x 1 000</i>						
Gewonden	1,0	1,2	1,0	0,9	1,0	1,0	0,9
wv.							
brandweerpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
anderen	1,0	1,2	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Reddingen	1,1	1,0	0,6	0,9	0,6	0,6	0,7
wv. door							
brandweerpersoneel	0,7	0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,5
anderen	0,5	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2

Bron: CBS.

2.8 Branden in woningen

Onder woningen worden de volgende typen gebouwen begrepen: etagewoning, portiekflat, portiekwoning, duplexwoning, vrijstaande woning, eengezinswoning, galerijflat, hoogbouwflat en (grote) villa. Verzorgingshuizen, woonboten, vakantiehuisjes e.d. worden niet als woning beschouwd. Doordat steeds vaker deze subobjecten niet in de enquêtes worden ingevuld, zijn steeds minder woningbranden bij het CBS bekend.

Opkomsttijd bij branden in woningen

Bij bijna de helft van de bij het CBS bekende woningbranden lukte het de brandweer net als in 2010 om binnen acht minuten ter plaatse te zijn. In 2011 zijn de opkomsttijden relatief lang bij vrijstaande woningen en relatief kort bij etage- en portiekwoningen en flats (zie bijlage 2.8.1). In Noord- en Zuid-Holland was de opkomsttijd bij woningbranden betrekkelijk gunstig. Het aandeel woningbranden met een opkomsttijd van minder dan acht minuten lag daar met respectievelijk 65 en 56 procent ruim boven het landelijk gemiddelde. In Drenthe was de brandweer echter bij slechts 19 procent van de woningbranden binnen acht minuten ter plaatse. Dit komt doordat in Noord- en Zuid-Holland het personeel relatief vaak op de kazerne aanwezig is. Ook is hier sprake van een hogere stedelijkheid en zijn er gemiddeld meer brandweerkazernes per vierkante kilometer dan in dun bevolkte gebieden.

2.8.1 Branden in woningen indien bekend, per provincie

	Alle branden in woningen							wo. met opkomsttijd < 8 minuten						
	1995	2000	2005	2008	2009 ²⁾	2010	2011*	1995	2000	2005	2008	2009 ²⁾	2010	2011*
	x 1 000							%						
Groningen	0,3	0,2	0,1	0,2	.	0,1	0,1	54	59	21	19	.	23	22
Friesland ¹⁾	0,2	0,2	0,1	.	.	0,1	0,1	47	46	28	.	.	19	22
Drenthe	0,2	0,1	0,2	0,2	.	0,1	0,2	47	43	27	28	.	27	19
Overijssel	0,4	0,4	0,3	0,3	.	0,2	0,3	66	51	46	33	.	42	33
Flevoland	0,1	0,1	0,1	0,1	.	0,2	0,1	55	54	32	21	.	31	31
Gelderland	0,7	0,7	0,5	0,5	.	0,5	0,5	62	56	34	36	.	41	37
Utrecht	0,5	0,5	0,3	0,3	.	0,3	0,3	75	65	35	40	.	46	49
Noord-Holland ¹⁾	1,5	1,3	0,7	.	.	1,0	0,9	85	76	55	.	.	58	65
Zuid-Holland	1,7	1,9	1,5	1,5	.	1,6	1,0	79	77	60	65	.	57	56
Zeeland	0,1	0,1	0,1	0,2	.	0,1	0,1	57	48	11	24	.	27	29
Noord-Brabant	0,9	0,9	0,7	0,7	.	0,6	0,6	61	55	35	42	.	40	46
Limburg	0,4	0,4	0,3	0,3	.	0,3	0,4	57	45	36	43	.	46	50
Nederland	7,1	6,8	5,1	5,2	.	5,1	4,5	71	65	45	46	.	48	48

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2008 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

Woningbranden naar oorzaak

In 2011 zijn 4,5 duizend woningbranden door de brandweer geregistreerd. Van de branden in etage- en eengezinswoningen in een rij was met de bekendste oorzaak een defect of verkeerd gebruik van een apparaat, zoals een wasdroger, frituurpan, televisie of fornuis. In hoogbouwflats was daarnaast brandstichting een veel voorkomende oorzaak. Een kwart van de branden in die flats werd aangestoken (zie 2.8.2).

Woningbranden naar schade

In 2011 bedroeg de schade bij branden in woningen bijna 65 miljoen euro. Het totale schadebedrag is het hoogst bij vrijstaande woningen (bijna 24 miljoen euro). Ook bij eengezinswoningen in een rij was de totale schade als gevolg van brand met ruim 17 miljoen euro relatief hoog. In 2011 werden 3 duizend woningbranden met schade geregistreerd. Het gemiddelde schadebedrag per woningbrand met schade bedroeg in 2011 bijna 21 duizend euro.

2.8.2 Schade bij branden in woningen, naar soort woning

	1995	2000	2005	2008	2009 ¹⁾	2010	2011*
<i>mln euro</i>							
Etagewoning	10,6	11,5	14,9	17,8	.	7,4	6,1
Portiekflat zonder doorgekoppeld balkon	4,3	4,9	3,7	4,8	.	2,4	1,1
Portiekflat met doorgekoppeld balkon	1,1	2,0	1,0	1,6	.	0,8	0,5
Portiekwoning	1,2	1,8	1,7	5,0	.	0,8	1,0
Duplexwoning	1,8	4,1	1,2	2,4	.	2,5	1,2
Vrijstaande woning	16,5	18,1	42,8	33,3	.	21,9	23,6
Eengezinswoning in rij	24,0	28,6	35,8	35,5	.	17,2	17,4
Galerijflat	3,2	4,4	5,2	4,3	.	4,0	2,9
Hoogbouwflat (inpanidige gang)	1,1	2,3	0,9	1,0	.	0,6	0,4
(Grote) villa	2,6	2,8	10,6	6,6	.	1,9	10,5
Totaal	66,5	80,5	117,7	112,3	.	59,4	64,5

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

2.8.3 Branden met schade in woningen

	Woningvoorraad	Branden		Schadebedrag	
		totaal	per 1 000 woningen	totaal	per woningbrand met schade
	<i>x 1 000</i>		<i>abs.</i>	<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
1995	6 192	6,0	0,97	66,5	11,1
2000	6 590	5,2	0,80	80,5	15,3
2005	6 859	4,1	0,59	117,7	28,9
2008	7 029	4,0	0,56	112,3	28,4
2009 ¹⁾	7 105
2010	7 172	2,9	0,40	57,4	20,1
2011*	7 218	3,0	0,42	64,5	21,4

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

Slachtoffers bij branden in woningen

In 2011 zijn 23 dodelijke slachtoffers bij branden in woningen gevallen. Jaar op jaar kan dit aantal flink verschillen. Minder dan 40 procent van de dodelijke slachtoffers bij brand vielen in 2011 bij woningbranden.

Daarnaast raakten bijna 479 personen gewond bij branden in woningen, waarvan 184 in een eengezinswoning in rij. In etagewoningen vielen er 82 gewonden en bij branden in vrijstaande woningen waren dat er 50.

2.8.4 Doden en gewonden bij branden in woningen (excl. brandweerpersoneel)

	1995	2000	2005	2008	2009 ¹⁾	2010	2011*
Doden							
Etagewoning	7	5	4	10	.	7	1
Portiekflat zonder doorgekoppeld balkon	2	3	2	3	.	1	1
Portiekflat met doorgekoppeld balkon	2	1	-	-	.	1	-
Portiekwoning	1	3	6	-	.	-	1
Duplexwoning	2	-	-	1	.	1	-
Vrijstaande woning	8	3	3	8	.	4	5
Eengezinswoning in rij	16	21	3	17	.	14	12
Galerijflat	1	1	3	5	.	5	1
Hoogbouwflat (in pandige gang)	1	1	2	2	.	1	2
(Grote) villa	2	-	2	-	.	-	-
Totaal doden	42	38	25	46	.	35	23
Gewonden							
Etagewoning	127	204	159	78	.	192	82
Portiekflat zonder doorgekoppeld balkon	87	84	75	52	.	99	49
Portiekflat met doorgekoppeld balkon	26	25	13	12	.	10	12
Portiekwoning	31	19	31	28	.	17	29
Duplexwoning	13	19	8	10	.	3	13
Vrijstaande woning	43	33	18	38	.	50	50
Eengezinswoning in rij	178	315	262	183	.	136	184
Galerijflat	49	61	43	29	.	47	36
Hoogbouwflat (in pandige gang)	23	33	22	12	.	14	21
(Grote) villa	6	6	1	-	.	2	3
Totaal gewonden	583	799	632	442	.	570	479

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

3 Hulpverlening

3.1 Inleiding

Naast het bestrijden van branden, verleent de brandweer hulp bij onder andere ongelukken en rampen. Het gaat hierbij om werkzaamheden als redden, bevrijdingen en bestrijding van wateroverlast. Dit hoofdstuk gaat dieper in op de hulpverlening door de brandweer. In paragraaf 3.2 staat kerninformatie over hulpverleningen en in paragraaf 3.3 wordt de aard hiervan belicht. In paragraaf 3.4 ten slotte, wordt nader ingegaan op slachtoffers, redden en eerste hulp.

Per hulpverlening kan de brandweer meerdere werkzaamheden verrichten. Hierdoor kan een optelling in de staten over de afzonderlijke werkzaamheden of activiteiten hoger uitkomen dan het vermelde totaal van het daarbij behorende aantal hulpverleningen (3.3.2 t/m 3.4.1 en A.3.3.1 in de statistische bijlage). De hulpverleningen die in dit hoofdstuk vermeld staan, zijn exclusief loos alarm.

Er moet worden opgemerkt dat de brandweerkorpsen de door hen verrichte werkzaamheden niet specifiek vermelden: voor verslagjaar 2011 heeft, evenals in 2010, ruim de helft van de antwoorden (56%), betrekking op "Andere werkzaamheden" of "Onbekend/niet ingevuld". De vermelding van het object is ook nog steeds niet specifiek genoemd, waardoor het aandeel "anders/onbekend" groot blijft.

Het aantal doden bij hulpverleningen door de brandweer in 2011 is mede bepaald aan de hand van gegevens verkregen van het Openbaar Ministerie. Niet alle brandweerkorpsen leveren (continu) gegevens aan. Indien nodig, schat het CBS de ontbrekende gegevens bij (zie ook hoofdstuk 1).

3.2 Kerninformatie

In 2011 heeft de brandweer bijna 45 duizend terechte verzoeken om hulpverlening ontvangen. Een stijging van bijna 1,2 duizend ten opzichte van 2010.

Het gemiddeld aantal hulpverleningen in 2011 per 100 duizend inwoners kwam voor heel Nederland uit op 269 (zie ook A.3.2.1 in de statistische bijlage). In Overijssel was dit aantal met 129 per 100 duizend inwoners het laagst, terwijl Zuid-Holland met 401 hulpverleningen per 100 duizend inwoners relatief het hoogst scoorde.¹⁾

¹⁾ De cijfers van Zuid-Holland vallen hoger uit dan voorgaande jaren. Dit komt o.a. door een verbeterde methode van aanlevering door de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

3.2.1 Hulpverleningen per provincie

	1995	2000	2007	2008	2009	2010	2011*
	<i>× 1 000</i>						
Groningen	1,0	1,0	0,9	1,1	0,9	1,0	1,1
Friesland ¹⁾	0,7	1,0	1,1	.	0,9	1,0	0,9
Drenthe	0,9	1,0	1,1	1,2	1,0	1,0	0,9
Overijssel	1,9	2,0	2,8	2,5	2,3	1,8	1,5
Flevoland ²⁾	0,4	0,7	1,2	0,9	.	0,8	0,7
Gelderland	3,5	4,3	4,4	4,5	3,9	4,1	3,7
Utrecht	1,9	2,8	4,0	3,0	2,8	3,1	2,7
Noord-Holland ¹⁾²⁾	6,8	7,1	10,7	.	.	10,9	10,6
Zuid-Holland ³⁾	8,9	10,9	12,9	11,3	12,1	11,6	14,1
Zeeland	0,4	0,6	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6
Noord-Brabant	4,2	5,0	6,3	5,6	5,0	5,0	5,3
Limburg	3,1	3,0	3,2	2,5	2,5	2,8	2,6
Nederland	33,7	39,4	49,4	43,9	41,7	43,7	44,9

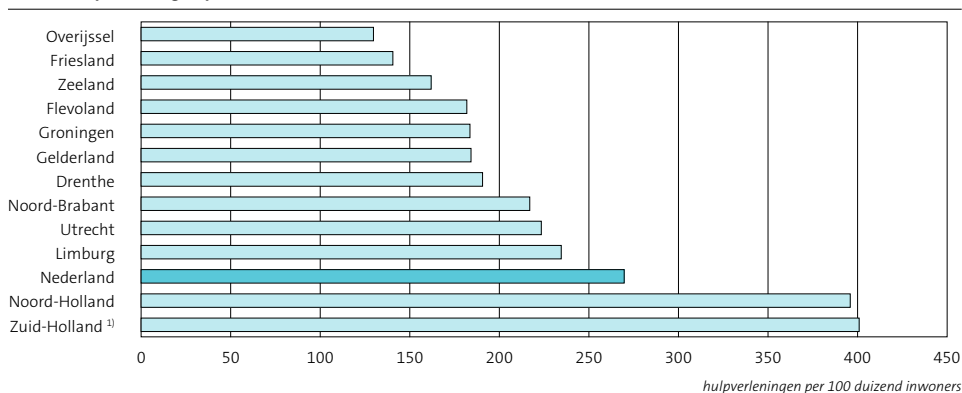
Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2008 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

³⁾ Deze cijfers zijn in 2011 door o.a. een verbeterde methode door de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hoger dan voorgaande jaren.

3.2.2 Hulpverleningen per 100 duizend inwoners, 2011*

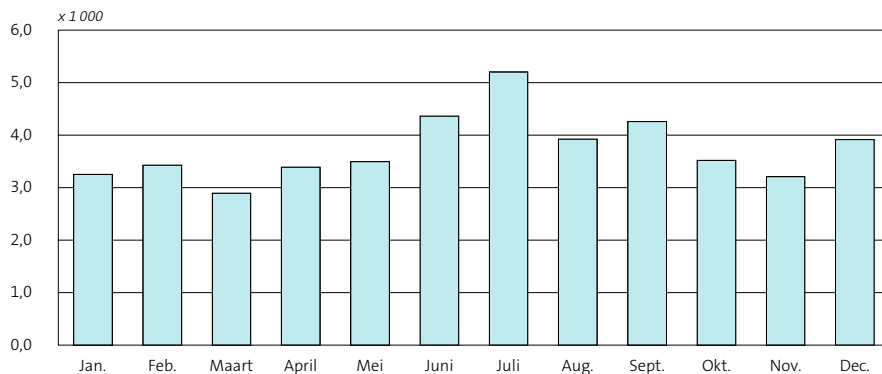

Bron: CBS.

¹⁾ Deze cijfers zijn in 2011 door o.a. een verbeterde methode door de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hoger dan voorgaande jaren.

In 2011 hebben de Nederlandse brandweerkorpsen de meeste hulpverleningen verricht in de maand juli: het ging om 5,2 duizend hulpverleningen. Het laagste aantal heeft de maand maart: 2,9 duizend hulpverleningen. (zie ook A.3.2.2 in de statistische bijlage). Het hoge aantal hulpverleningen in juli hangt deels samen met een extreem koude en natte zomer, terwijl het lage aantal in maart deels samenhangt met het fraaie lenteweer in 2011.

3.2.3 Hulpverleningen naar maand, 2011*

Bron: CBS.

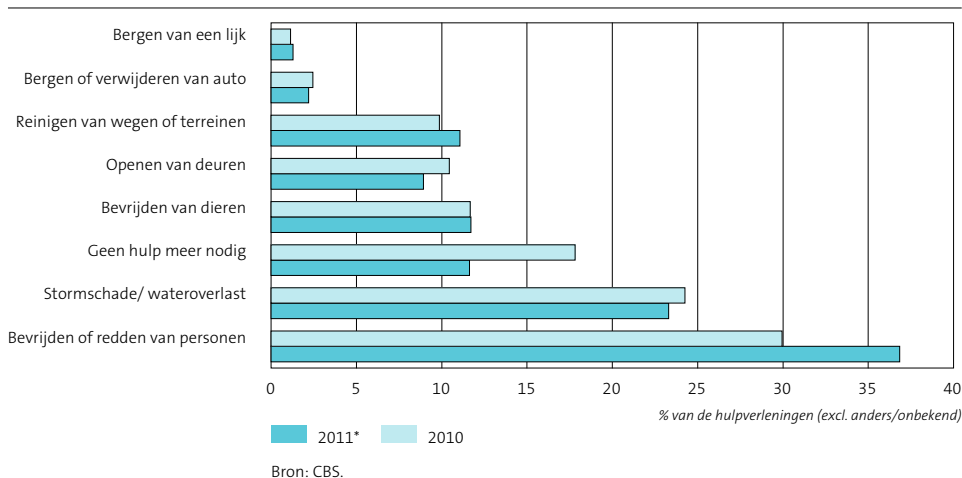
3.3 Aard van de hulpverlening

De bijna 45 duizend terecht verzoeken om hulpverleningen die in 2011 bij de brandweer zijn binnengekomen, zijn onder te verdelen in verschillende soorten werkzaamheden. Zoals in de inleiding al is opgemerkt, blijft het aandeel van de categorie “anders/onbekend” net als in voorgaande jaren hoog. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt de categorie werkzaamheden “anders/onbekend” buiten beschouwing gelaten. De genoemde percentages worden dus berekend aan de hand van het totale aantal hulpverleningen exclusief de categorie “anders/onbekend”.

Het bevrijden of redden van personen is de meest genoemde vorm van hulpverlening in 2011, in bijna 37 procent van de bekende gevallen. Met ruim 23 procent wordt de categorie bestrijden van wateroverlast en stormschade net iets minder vaak genoemd dan in 2010. In bijna 12 procent van de werkzaamheden moesten er dieren bevrijd worden en in bijna evenveel gevallen was de hulp van de brandweer niet meer nodig (zie ook A.3.3.1 in de statistische bijlage).

Er wordt onderscheid gemaakt tussen hulpverleningen in en aan gebouwen en in de open ruimte. In 2011 had 47 procent van alle hulpverleningen betrekking op gebouwen. Daarbij ging het om iets meer dan 21 duizend hulpverleningen, bijna 10 procent minder dan vorig jaar. Woongebouwen bleef grootste categorie waar hulpverleningen plaatsvonden (50 procent). In 30 procent van de gevallen was het soort gebouw onbekend of niet ingevuld. Bij de hulpverleningen in of aan woongebouwen bestonden de werkzaamheden van de brandweer voor een belangrijk deel uit het bevrijden of redden van personen (46 procent), het bestrijden van wateroverlast en stormschade (23 procent) en het openen van deuren (20 procent).

3.3.1 Hulpverleningen naar werkzaamheden

3.3.2 Hulpverleningen (gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2011* ¹⁾

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast/stormschade	Bevrijden van dieren
	x 1 000	% van de werkzaamheden (excl. anders/onbekend)				
Woongebouwen	10,6	9,0	48,5	23,2	22,1	3,9
Gebouwen chemische industrie	0,1	35,3	41,2	5,9	52,9	5,9
Gebouwen overige industrie	0,5	23,4	35,1	6,4	27,5	9,4
Werkplaatsen	0,1	13,0	43,5	8,7	34,8	8,7
Winkels	0,5	16,5	35,3	13,7	36,5	3,6
Onderwijsgebouwen	0,2	19,6	37,0	16,3	32,6	2,2
Zieken-, bejaarden-, verzorgingshuis	0,6	9,1	61,6	18,2	13,7	2,0
Horecabedrijven	0,4	11,8	40,1	5,3	38,8	4,6
Andere	1,8	13,2	38,2	11,9	24,4	10,8
Onbekend/niet ingevuld	6,5	17,9	28,0	5,0	16,0	21,7
Totaal	21,0	10,7	45,8	19,6	23,0	5,6

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Van de hulpverleningen in de open ruimte hadden 6,3 duizend gevallen in 2011 betrekking op wegen, straten, berm en terreinen. Hiervan bestond bijna de helft van de gevallen uit het bestrijden van wateroverlast of stormschade en een derde van de gevallen uit het reinigen van wegen of terreinen. Voor alle hulpverleningen gold dat het bevrijden of redden van personen een derde van de werkzaamheden betrof. Het bestrijden van wateroverlast en stormschade in de open ruimte kwam in 23% van de gevallen voor.

Verder vond 3,2 duizend van de hulpverleningen in de open ruimte plaats bij personenauto's. Het bevrijden of redden van personen (67%), het reinigen van wegen of terreinen (11 procent) en het bergen of ver-

wijderen van auto's (10 procent) omvatte de meeste werkzaamheden. In bijna een kwart van de gevallen hoefde de brandweer niet meer in actie te komen.

3.3.3 Hulpverleningen (geen gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2011*1)

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto's e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van water- overlast/ storm- schade	Bevrijden van dieren	Bergen van een lijk
	<i>x 1 000</i>	<i>% van de werkzaamheden (excl. anders/onbekend)</i>							
Woonschip	0,0	16,0	28,0	0,0	0,0	4,0	56,0	8,0	0,0
Wegen, straten, bermen en terreinen	6,3	5,3	8,2	1,2	36,1	0,2	46,6	6,3	0,3
Personenauto	3,2	22,8	67,3	9,5	10,7	2,9	1,3	0,4	1,4
Andere motorvoertuigen	0,5	19,9	53,1	20,7	27,7	3,7	1,5	1,1	3,0
Spoorwegmateriaal	0,1	15,8	27,6	2,6	30,3	0,0	1,3	1,3	59,2
Scheepvaart	0,1	31,1	51,1	6,7	0,0	0,0	37,8	0,0	2,2
Opslagterreinen	0,0	30,4	30,4	0,0	8,7	0,0	17,4	13,0	0,0
Water	1,2	19,5	16,9	4,7	0,3	0,0	4,1	52,3	5,5
Andere	6,6	11,7	36,8	0,4	1,7	5,0	16,0	29,3	1,6
Onbekend/niet ingevuld	5,6	6,2	45,3	0,7	5,9	1,3	16,9	21,3	2,9
Totaal	23,8	12,2	31,2	3,2	17,1	2,2	23,5	15,5	1,8

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

3.4 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp

Het aantal doden dat in 2011 betrokken was bij hulpverleningsactiviteiten bedroeg 603. Vorig jaar waren het er 495. Dit valt deels samen met de toename van het aantal verkeersdoden in 2011 ten opzichte van 2010. Ook in gebouwen zijn dit jaar meer doden gevallen. Van de dodelijke slachtoffers zijn er 109 overleden als gevolg van bekneling en 89 door verdrinking of verstikking. Bij de 405 andere dodelijke slachtoffers was sprake van een andere oorzaak of was de oorzaak onbekend.

Het aantal gewonde burgers kwam uit op ruim 5,3 duizend, bijna 1,1 duizend meer dan in 2010. Bij 59 procent van de gewonden was sprake van bevrijden of redden van personen. Hieronder vallen ook reanimaties en afhijsingen die vaak door de brandweer verricht worden. Bij 34 procent waren de werkzaamheden onbekend of niet ingevuld.

In 2011 zijn er ruim 11,2 duizend personen bij een hulpverleningsactiviteit gered, tegen bijna 9,5 duizend in 2010. Dat waren 1,7 duizend reddingen meer dan het jaar er voor. Meer dan 92 procent van deze reddingen is uitgevoerd door brandweerpersoneel. In de rest van de gevallen werden de reddingen door anderen uitgevoerd, bijvoorbeeld door politieagenten, ambulancepersoneel of omstanders.

Bij 5,5 duizend personen is er in 2011 eerste hulp verleend; 1,5 duizend personen meer dan in 2010. In ruim 68 procent van de gevallen werd eerste hulp verleend door een arts of ambulancepersoneel en in ruim 27 procent van de gevallen door de brandweer.

3.4.1 Slachtoffers en reddingen bij hulpverleningen, naar werkzaamheden, 2011* 1) 2)

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto's e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van water-overlast/stormschade	Bevrijden van dieren	Bergen van een lijk	Overig incl. onbekend/niet ingevuld
Doden	603	33	224	20	43	15	-	-	226	154
w.v. door										
beknelling	109	6	76	12	7	-	-	-	30	14
verdrinking/verstikken	89	8	21	5	-	-	-	-	46	19
anders/onbekend	405	19	127	3	36	15	-	-	150	121
Gewonden	5 344	295	3 155	189	291	213	5	5	68	1 816
w.v. door										
kneuzingen/breuken	795	27	598	46	75	20	1	1	8	192
snijwonden	188	18	120	19	32	8	-	-	-	46
bedwelming	190	3	32	-	2	5	-	-	-	156
ander/onbekend letsel	4 171	247	2 405	124	182	180	4	4	60	1 422
Reddingen	11 177	200	8 950	165	213	834	2	13	57	1 998
w.v. door										
brandweerpersoneel	10 324	42	8 652	107	154	794	2	10	50	1 625
anderen	853	158	298	58	59	40	-	3	7	373
Eerste hulp	5 477	306	2 844	180	259	128	8	6	25	2 369
w.v. door										
brandweerpersoneel	1 494	22	631	33	43	44	3	4	4	870
arts/ambulancepersoneel	3 736	254	2 086	135	197	77	2	2	17	1 419
anderen	247	30	127	12	19	7	3	-	4	80

Bron: CBS.

¹⁾ Exclusief brandweerlieden in functie.

²⁾ Het is mogelijk dat per slachtoffer meerdere werkzaamheden zijn verricht.

In de open ruimte zijn dit jaar 449 dodelijke slachtoffers aangetroffen, 74 meer dan vorig jaar. Bij hulpverleningen in of aan gebouwen waren dit er 154. In de open ruimte vielen de meeste dodelijke slachtoffers in een personenauto, namelijk 121. Ook vielen er 121 dodelijke slachtoffers in of bij woongebouwen.

Bijna 2 duizend van de 5,3 duizend gewonden bij hulpverleningen kwamen voor in situaties in en bij personenauto's. Bij woongebouwen ging het om ruim 1,4 duizend gewonden, een stijging van bijna 300 in vergelijking met 2010. Vaak betreft het hier het afhijsen uit gebouwen van personen die vanuit hun woning naar het ziekenhuis gebracht moeten worden.

In 2011 zijn bijna 5,7 duizend reddingen uitgevoerd bij een hulpverleningsactiviteit van de brandweer in/uit een gebouw. Ruim 5 procent bestond uit reddingen door anderen. Bij bijna 3,8 duizend reddingen door brandweerpersoneel ging het om woongebouwen. Hier zijn ook weer afhijsingen een deel van.

Van de bijna 5,5 duizend reddingen in de open ruimte had ruim 37 procent betrekking op personenauto's.

Door de brandweer is bijna 770 keer eerste hulp verleend in of bij gebouwen. In totaal is in 2,3 duizend keer hierbij eerste hulp verleend. 3,2 duizend gevallen waarbij eerste hulp verleend is, vonden plaats in de open ruimte waarvan bijna 730 door de brandweer zelf, bijna 2,3 duizend door arts/ambulancepersoneel en 200 keer door anderen. De brandweer houdt zich tegenwoordig ook vaak bezig met reanimatie als zij als eerste bij een noodgeval kan zijn. In de open ruimte werd 51 procent van de slachtoffers aangetroffen in/bij personenauto's en 9 procent op wegen, straten en terreinen e.d. Bij eerste-hulpverlening die in gebouwen plaatsvond, ging het in 69 procent van de gevallen om woongebouwen. Hier werd in ruim 15 procent door de brandweer, in ruim 83 procent door arts/ambulancepersoneel en in ruim 2 procent door anderen eerste hulp verleend.

3.4.2 Slachtoffers en reddeningen bij hulpverleningen, naar object, 2011* 1)

	Gebouwen			Geen gebouwen			
	Totaal	w.o.		Totaal	w.o.		
		woongegebouwen	gebouwen chemische industrie		wegen, straten, terreinen e.d.	personen-auto's	water
Doden	154	121	-	449	38	121	60
wv. door							
beknelling	3	-	-	106	6	69	1
verdrinking/verstikken	13	9	-	76	5	13	43
anders/onbekend	138	112	-	267	27	39	16
Gewonden	1 743	1 433	6	3 601	297	1 955	120
wv. door							
kneuzingen/breuken	133	103	-	662	83	388	6
snijwonden	22	15	-	166	31	99	-
bedwelming	158	102	1	32	3	6	-
andere wonden/onbekend	1 430	1 213	5	2 741	180	1 462	114
Reddingen	5 686	3 909	10	5 491	474	2 055	215
wv. door							
brandweerpersoneel	5 383	3 757	10	4 941	418	1 777	158
anderen	303	152	-	550	56	278	57
Eerste hulp	2 281	1 572	5	3 196	288	1 640	132
wv. door							
brandweerpersoneel	767	226	-	727	69	318	42
arts/ambulancepersoneel	1 467	1 308	3	2 269	195	1 229	78
anderen	47	38	2	200	24	93	12

Bron: CBS.

1) Exclusief brandweerlieden die bij de hulpverlening waren betrokken.

4 Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer

4.1 Inleiding

Het CBS vraagt bij elk gemeentelijk en regionaal brandweerkorps naar de omvang van het eigen (brandweer)personeel op 1 januari van het jaar. Daarbij geldt een onderscheid tussen beroeps- en vrijwillig personeel, onderverdeeld naar geslacht en rang en het overige personeel verdeeld naar opleidingsniveau. Verder wordt gevraagd naar het aantal vacatures bij het repressieve personeel en het aantal uitrukposten (kazernes).

De Raad van Regionaal Commandanten heeft besloten dat een nieuwe rangindeling, zoals opgenomen in het Besluit personeel Veiligheidsregio's¹⁾, voor 1 oktober 2011 bij alle brandweerkorpsen ingevoerd moet zijn. Over het kalenderjaar 2012 kunnen brandweerkorpsen hun organisatie nog volgens de oude of de nieuwe rangen inrichten en kan de vragenlijst van het CBS volgens beide rangindelingen worden ingevuld. Bij de vertaling van het oude rangniveau naar het nieuwe rangniveau kunnen de berichtgevers bij het invullen van de vragenlijst gebruik maken van de Leidraad conversie rangen van de Nederlandse Vereniging voor Brandweertzorg en Rampenbestrijding (NVBR).

Daarnaast zijn vanaf 1 januari 2011, in overleg met de NVBR en Vakvereniging Brandweervrijwilligers, de definities van het beroeps, vrijwillig en overig personeel aangepast. Bij het beroeps en vrijwillig personeel wordt vanaf 1 januari 2011 specifiek gevraagd naar repressieve brandweertaken, ook als die repressieve brandweertaken géén hoofdtaak vormen van de betrokken medewerker. Bij het overige personeel wordt vanaf 1 januari 2011 gevraagd naar personeel (inclusief vrijwilligers) dat géén repressieve brandweertaken heeft, maar belast is met beheersmatige taken of met andere taken bij de brandweer, zoals administratief werk, communicatie, loonadministratie, onderhoudswerk en baliewerkzaamheden.

De kerngegevens over het personeel van de brandweer staan in de tweede paragraaf van dit hoofdstuk. De volgende paragraaf (4.3) gaat over het personeel, werkzaam in een repressieve brandweerrang. Tot slot gaat paragraaf 4.4 in op het overige personeel van de brandweer. Cijfers over 2012 zijn voorlopige cijfers en worden bij publicatie van een nieuw jaar definitief gemaakt.

De afgelopen jaren ontstaan er steeds meer gezamenlijke brandweerkorpsen waarin meerdere gemeenten samenwerken. Daarnaast werken korpsen samen in regionale brandweerkorpsen om onderlinge afstemming te bevorderen. Deze regionale korpsen nemen ook taken op zich die op gemeentelijk niveau moeilijk waren uit te voeren. Sinds duidelijk werd dat de Wet op de Veiligheidsregio's in werking zou treden brengen steeds meer gemeenten hun brandweertaken onder bij deze veiligheidsregio's²⁾. Dit is

¹⁾ Zie Staatsblad 2010, nr. 253.

²⁾ De werknemers van verschillende gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen zijn inmiddels in dienst getreden bij de brandweer van de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Limburg-Zuid, Gooi- en Vechtstreek, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Flevoland, Hollands-Midden (m.u.v. Katwijk), Utrecht, Twente, Brabant-Noord en Midden- en West-Brabant.

een gemeenschappelijk orgaan van gemeenten in een regio, die onder andere de rampenbestrijding en crisisbeheersing regelt. De Wet Veiligheidsregio's heeft als doel een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening en de rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te realiseren. Uiteindelijk moeten per 1 januari 2014 alle brandweertaken door de veiligheidsregio's zijn overgenomen.

Om die reden wordt in deze publicatie het personeel van de gemeentelijke en regionale korpsen hoofdzakelijk per (veiligheids)regio weergegeven. In een aantal regio's zijn de brandweer en Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) geïntegreerd in één organisatie, waardoor het steeds lastiger wordt specifieke brandweertaken van andere taken te blijven onderscheiden. De gepubliceerde uitkomsten van deze regio's betreffen alleen personen die werkzaamheden voor de brandweer verrichten.

Het CBS verzamelt geen informatie over personeel van bedrijfsbrandweerkorpsen en brandweertaken binnen bedrijfshulpverleningsorganisaties. Een uitzondering vormt het personeel van de Gezamenlijke Brandweer, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Rotterdam, Rozenburg en bedrijven in de Rotterdamse haven. Dit personeel is opgeteld bij de brandweer in de regio Rotterdam-Rijnmond.

4.2 Kerninformatie

In totaal waren er bij de verschillende gemeenten en (veiligheids)regio's op 1 januari 2012 ruim 30 duizend mensen in dienst: 26,3 duizend brandweerlieden werkzaam in een repressieve brandweerrang en 4,1 duizend overige personeelsleden. Van de repressieve brandweerlieden was bijna 80 procent vrijwilliger en ruim 94 procent man.

Onderverdeeld naar rangniveau behoorde bijna 71 procent van de repressieve brandweerlieden tot het lagere personeel, bijna 25 procent tot het middelbaar en ruim 4 procent tot het hoger personeel. In totaal telde Nederland 989 kazernes. Het aantal vacatures per 1 januari 2012 voor repressief brandweerpersoneel bedroeg 513.

Ruim 81 procent van de berichtgevers heeft de vragenlijst volgens de nieuwe rangindeling ingevuld, vorig jaar was dit nog iets minder dan 38 procent.

4.3 Personeel, werkzaam in een repressieve brandweerrang

Bij de brandweer waren begin 2012 26,3 duizend brandweerlieden werkzaam. Dit aantal is al jaren vrijwel constant (zie Tabel A.4.3.1 in de statistische bijlage). Het brandweerpersoneel werkzaam in een repressieve brandweerrang kan worden onderverdeeld in 5,3 duizend beroepskrachten (waarvan bijna 300 vrouwen) en 21 duizend vrijwilligers (waarvan bijna 1,2 duizend vrouwen). Het totale aantal vrouwen per 1 januari 2012 (1,5 duizend) vormde bijna 6 procent van het repressieve brandweerpersoneel.

4.3.1 Brandweerlieden, naar dienstverband en geslacht, op 1 januari

	Totaal	Beroepskrachten			Vrijwilligers		
		totaal	w.v.		totaal	w.v.	
			mannen	vrouwen		mannen	vrouwen
x 1 000							
1995	26,8	4,3	4,2	0,1	22,5	22,2	0,3
2000	26,9	4,8	4,6	0,1	22,1	21,5	0,6
2005 ¹⁾	27,3	5,3	5,0	0,3	22,0	20,9	1,1
2006 ¹⁾	27,4	5,4	5,1	0,3	22,0	20,8	1,2
2007 ²⁾	27,1	5,4	5,1	0,3	21,6	20,5	1,2
2008 ²⁾	27,0	5,5	5,2	0,3	21,5	20,2	1,3
2009 ²⁾	27,2	5,5	5,2	0,3	21,6	20,3	1,3
2010 ²⁾	27,1	5,5	5,2	0,3	21,6	20,3	1,3
2011 ³⁾	26,6	5,4	5,1	0,3	21,2	20,0	1,2
2012* ³⁾	26,3	5,3	5,0	0,3	21,0	19,8	1,2
%							
2012* ³⁾	100,0	20,2	19,1	1,1	79,8	75,4	4,5
		100,0	94,5	5,5	100,0	94,4	5,6

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in hun rang.

³⁾ Brandweerpersoneel, werkzaam in een repressieve functie.

Het personeel werkzaam in een repressieve brandweerrang bestond begin 2012 voor bijna 80 procent uit vrijwilligers. Daarbij waren de regionale verschillen groot: van 27 procent vrijwilligers in de regio Amsterdam-Amstelland tot 92 procent in de regio Zeeland.

De repressieve brandweerlieden worden als volgt verdeeld over de volgende rangniveaus:

- lager personeel: brandweerlieden met de rang van Aspirant-Brandwacht, Brandwacht t/m Hoofdbrandwacht. Vanaf 2011 is het ook mogelijk om volgens de nieuwe rangindeling te rapporteren. Onder lager rangniveau valt volgens de nieuwe rangindeling Aspirant- Brandwacht, Brandwacht en Hoofdbrandwacht.
- middelbaar personeel: brandweerlieden met de rang van Aspirant-Onderofficier, Onderbrandmeester en Brandmeester. Volgens de nieuwe rangindeling vallen onder middelbaar rangniveau Aspirant-Onderofficier en Brandmeester.
- hoger personeel: brandweerlieden met de rang van Aspirant-Officier, Adjunct-Hoofdbrandmeester en hogere rangen. Volgens de nieuwe rangindeling vallen onder hoger rangniveau Aspirant-Officier, Hoofdbrandmeester en hogere rangen.

Van alle brandweerlieden werkzaam in een repressieve brandweerrang behoorde begin 2012 ruim 4 procent tot het hoger personeel, bijna 25 procent tot het middelbaar personeel en bijna 71 procent tot het lager personeel. Op enkele regio's na bestonden er nauwelijks verschillen. De regio's Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland hadden verhoudingsgewijs iets meer lager dan middelbaar personeel.

4.3.2 Brandweerlieden, werkzaam in een repressieve brandweerrang, per regio, naar dienstverband en rangniveau, op 1 januari 2012*

	Totaal	Dienstverband		Rangniveau		
		beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
<i>absoluut</i>						
Totaal	26 286	5 301	20 985	1 184	6 548	18 554
01 Groningen	832	127	705	30	199	603
02 Fryslân	1 275	128	1 147	58	374	843
03 Drenthe	893	123	770	28	219	646
04 IJsseland	911	139	772	41	188	682
05 Twente	871	144	727	35	180	656
06 Noord- en Oost-Gelderland	1 514	153	1 361	77	344	1 093
07 Gelderland-Midden	1 013	169	844	45	239	729
08 Gelderland-Zuid	958	167	791	62	217	679
09 Utrecht	2 067	283	1 784	104	458	1 505
10 Noord-Holland-Noord	1 408	124	1 284	51	361	996
11 Zaanstreek-Waterland	781	134	647	41	199	541
12 Kennemerland	665	233	432	34	146	485
13 Amsterdam-Amstelland	826	601	225	28	124	674
14 Gooi- en Vechtstreek	414	81	333	22	101	291
15 Haaglanden	945	632	313	66	195	684
16 Hollands Midden	1 172	184	988	46	267	859
17 Rotterdam-Rijnmond	1 668	689	979	63	322	1 283
18 Zuid-Holland-Zuid	961	160	801	53	203	705
19 Zeeland	1 357	103	1 254	46	343	968
20 Midden- en West-Brabant	1 649	287	1 362	64	431	1 154
21 Brabant-Noord	1 000	99	901	79	713	208
22 Brabant-Zuidoost	1 037	158	879	21	243	773
23 Limburg-Noord	931	134	797	48	233	650
24 Limburg-Zuid	645	154	491	19	132	494
25 Flevoland	493	95	398	23	117	353

Bron: CBS.

Het gemiddelde aantal brandweerlieden, werkzaam in een repressieve brandweerrang, per 100 duizend inwoners, verschilt sterk per regio. Op 1 januari 2012 waren dit er landelijk gezien 157, maar de regionale verschillen zijn groot. In Zeeland (356 per 100 duizend inwoners) waren er begin 2012 (evenals begin 2011) relatief 4 keer zoveel brandweerlieden werkzaam als in de regio Haaglanden en Amsterdam-Amstelland (respectievelijk 91 en 85 per 100 duizend inwoners).

4.3.3 Brandweerlieden, werkzaam in een repressieve brandweerrang, per regio, naar dienstverband en rangniveau per 100 duizend inwoners, op 1 januari 2012*

	Inwoners	Brandweerlieden	Dienstverband		Rangniveau		
			beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
	<i>x 1 000</i>	<i>per 100 duizend inwoners</i>					
Totaal	16 726	157	32	125	7	39	111
01 Groningen	581	143	22	121	5	34	104
02 Fryslân	647	197	20	177	9	58	130
03 Drenthe	491	182	25	157	6	45	132
04 IJsselland	511	178	27	151	8	37	133
05 Twente	627	139	23	116	6	29	105
06 Noord- en Oost-Gelderland	812	186	19	168	9	42	135
07 Gelderland-Midden	662	153	26	127	7	36	110
08 Gelderland-Zuid	536	179	31	148	12	40	127
09 Utrecht	1 237	167	23	144	8	37	122
10 Noord-Holland-Noord	645	218	19	199	8	56	154
11 Zaanstreek-Waterland	323	241	41	200	13	62	167
12 Kennemerland	525	127	44	82	6	28	92
13 Amsterdam-Amstelland	969	85	62	23	3	13	70
14 Gooi- en Vechtstreek	245	169	33	136	9	41	119
15 Haaglanden	1 037	91	61	30	6	19	66
16 Hollands Midden	766	153	24	129	6	35	112
17 Rotterdam-Rijnmond	1 265	132	54	77	5	25	101
18 Zuid-Holland-Zuid	483	199	33	166	11	42	146
19 Zeeland	381	356	27	329	12	90	254
20 Midden- en West-Brabant	1 080	153	27	126	6	40	107
21 Brabant-Noord	641	156	15	140	12	111	32
22 Brabant-Zuidoost	742	140	21	118	3	33	104
23 Limburg-Noord	516	180	26	155	9	45	126
24 Limburg-Zuid	607	106	25	81	3	22	81
25 Flevoland	395	125	24	101	6	30	89

Bron: CBS.

4.4 Overig personeel van de brandweer

Bij het overige personeel van de brandweer wordt vanaf 1 januari 2011 specifiek gevraagd naar personeel (inclusief vrijwilligers) dat géén repressieve brandweertaken heeft, maar belast is met beheersmatige taken of met andere taken bij de brandweer, zoals administratief werk, communicatie, loonadministratie, onderhoudswerk en baliewerkzaamheden. Afhankelijk van de inrichting van het brandweerkorps of (veiligheids)regio heeft dit personeel een beheersmatige brandweerrang of geen rang. Om het overige personeel op detailniveau te onderscheiden wordt het ingedeeld naar opleidingsniveau. Op 1 januari 2012 waren in de overige functies bij de brandweer ruim 4 duizend personen werkzaam. Dat komt neer op ruim 13 procent van het totale personeel werkzaam voor de brandweer in Nederland.

De regio's Gooi- en Vechtstreek en Brabant-Zuidoost hebben per 100 duizend inwoners het meeste overig personeel (beide 40 per 100 duizend inwoners), gevolgd door Utrecht en Zaanstreek-Waterland (respectievelijk 37 en 32 per 100 duizend inwoners).

4.4.1 Overig personeel van de brandweer, per regio, op 1 januari 2012*

	Inwoners	Overig personeel van de brandweer	
	x 1 000	absoluut	per 100 duizend inwoners
Totaal	16 726	4 062	24
01 Groningen	581	114	20
02 Fryslân	647	37	6
03 Drenthe	491	81	17
04 IJsselând	511	89	17
05 Twente	627	148	24
06 Noord- en Oost-Gelderland	812	200	25
07 Gelderland-Midden	662	138	21
08 Gelderland-Zuid	536	116	22
09 Utrecht	1 237	453	37
10 Noord-Holland-Noord	645	111	17
11 Zaanstreek-Waterland	323	105	32
12 Kennemerland	525	145	28
13 Amsterdam-Amstelland	969	296	31
14 Gooi- en Vechtstreek	245	99	40
15 Haaglanden	1 037	283	27
16 Hollands Midden	766	166	22
17 Rotterdam-Rijnmond	1 265	259	20
18 Zuid-Holland-Zuid	483	79	16
19 Zeeland	381	118	31
20 Midden- en West-Brabant	1 080	224	21
21 Brabant-Noord	641	163	25
22 Brabant-Zuidoost	742	294	40
23 Limburg-Noord	516	78	15
24 Limburg-Zuid	607	180	30
25 Flevoland	395	86	22

Bron: CBS.

5 Uitgaven aan de brandweer

5.1 Inleiding

De uitgaven van de brandweer worden voor een belangrijk deel door de gemeenten gefinancierd. Gemeenten krijgen hiervoor een bijdrage uit het Gemeentefonds. Naast deze financieringsbron geeft de Rijksoverheid een rechtstreekse bijdrage aan de Veiligheidsregio's, waaronder ook de brandweer valt. Per 1 januari 2014 moeten alle gemeentekorpsen zijn gefuseerd tot Veiligheidsregio's.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de uitgaven van de gemeenten die betrekking hebben op de brandweer en rampenbestrijding. De uitgaven zijn ter dekking van de personele en materiële kosten. De inkomsten bestaan voornamelijk uit opbrengsten uit dienstverlening. In tegenstelling tot vorige jaren is er in deze editie voor gekozen om de uitgaven per Veiligheidsregio te presenteren en de indeling per provincie en gemeentegrootte achterwege te laten.

De uitgaven die in dit hoofdstuk staan zijn de netto uitgaven; de uitgaven minus de inkomsten. Bron voor uitgaven en inkomsten zijn de gemeenterekeningen voor de jaren 2005–2010 en gemeentebegrotingen voor het jaar 2011. De uitgaven en inkomsten worden verantwoord op de post Brandweer en rampenbestrijding (functie 120) van deze rekeningen. De uitgaven voor het jaar 2011 hebben daarom een voorlopig karakter.

5.2 Kerninformatie

5.2.1 Totale uitgaven en gemiddelde uitgaven per inwoner 1995-2011*

	<i>x 1 000 euro</i>	<i>euro per inwoner</i>
1995	378	25
2000	522	33
2005	724	44
2006	819	50
2007	913	56
2008	1 017	62
2009	1 094	66
2010	1 125	68
2011*	1 124	67

Bron: CBS.

In 2011 bedroegen de begrote netto uitgaven van de gemeenten aan de brandweer en rampenbestrijding 1.124 miljoen euro. Dat is nagenoeg evenveel als een jaar eerder. Ten opzichte van 2005 (724 miljoen euro) gaven gemeenten 55 procent meer uit aan de brandweer en rampenbestrijding. In 2011 hadden 11 van de 25 veiligheidsregio's lagere uitgaven dan in 2010.

De gemiddelde uitgaven per inwoner van Nederland daalden in 2011 licht tot 67 euro. Dat is 52 procent meer dan in 2005, toen dit nog 44 euro was.

5.3 Uitgaven van de veiligheidsregio's

De veiligheidsregio's verschillen nogal van elkaar, bijvoorbeeld wat betreft grootte, aantal brandgevaarlijke objecten en mate van stedelijkheid. De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond had in 2011 de hoogste uitgaven met 97 miljoen euro. Amsterdam-Amstelland en Utrecht volgen met respectievelijk 86 miljoen en 84 miljoen euro. De regio's met de laagste uitgaven, rond de 21 miljoen euro, zijn Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

5.3.1 Totale uitgaven per veiligheidsregio

	2005	2010	2011*	T.o.v. 2005	
	<i>in mln. euro</i>			<i>abs.</i>	<i>%</i>
Totaal	724,0	1 125,1	1 123,9	399,9	55,2
01 Groningen	21,0	36,2	38,0	17,0	81,2
02 Fryslân	23,5	31,1	32,9	9,4	39,8
03 Drenthe	19,5	28,6	31,1	11,6	59,5
				13,8	61,5
04 IJsselland	22,4	36,6	36,1		
05 Twente	19,2	41,8	43,4	24,2	126,1
06 Noord- en Oost-Gelderland	30,6	47,0	47,5	16,9	55,3
07 Gelderland-Midden	29,1	40,4	41,4	12,3	42,2
08 Gelderland-Zuid	23,8	35,0	36,2	12,4	52,2
09 Utrecht	60,2	90,4	84,5	24,3	40,4
10 Noord-Holland-Noord	31,0	42,8	41,4	10,5	33,8
11 Zaanstreek-Waterland	17,0	25,9	28,2	11,2	65,9
12 Kennemerland	23,1	45,1	42,6	19,5	84,4
13 Amsterdam-Amstelland	62,4	92,6	85,6	23,2	37,1
14 Gooi- en Vechtstreek	12,6	20,5	20,8	8,1	64,5
15 Haaglanden	56,0	76,4	78,4	22,4	40,0
16 Hollands Midden	27,0	47,4	49,5	22,5	83,2
17 Rotterdam-Rijnmond	64,1	97,3	96,5	32,4	50,6
18 Zuid-Holland-Zuid	23,7	36,5	37,7	14,0	59,0
19 Zeeland	19,0	28,3	29,2	10,2	53,6
20 Midden- en West-Brabant	42,2	59,3	61,8	19,7	46,7
21 Brabant-Noord	19,2	33,9	29,9	10,7	55,4
22 Brabant-Zuidoost	20,2	41,6	41,7	21,5	106,5
23 Limburg-Noord	19,9	32,7	31,8	11,9	59,7
24 Limburg-Zuid	21,9	36,1	35,8	13,9	63,6
25 Flevoland	15,3	21,7	21,6	6,3	41,5

Bron: CBS.

In Rotterdam-Rijnmond zijn de uitgaven met 32 miljoen euro gestegen ten opzichte van 2005. In Utrecht en Twente werd bijna 24 miljoen euro meer uitgegeven. In Flevoland was de toename het laagst, namelijk 6 miljoen euro, tegen 8 miljoen in Gooi en Vechtstreek.

5.4 Uitgaven per inwoner van de veiligheidsregio's

Hogere uitgaven van een veiligheidsregio wil niet zeggen dat ditzelfde ook geldt per hoofd van de bevolking. Dit cijfer is namelijk ook afhankelijk van het inwoneraantal. Inwoners van veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland betalen relatief het meest, ongeveer 89 euro per persoon. Ook inwoners van Zaanstreek-Waterland en Gooi en Vechtstreek betalen met respectievelijk 88 en 85 euro meer dan gemiddeld. In de veiligheidsregio Brabant-Noord zijn de uitgaven met 47 euro per hoofd van de bevolking relatief het laagst. Ook de veiligheidsregio's Fryslân en Flevoland geven relatief weinig uit.

5.4.1 Uitgaven per inwoner per veiligheidsregio

	2005	2010	2011*	Tov. 2005	
	<i>in euro</i>			<i>abs.</i>	<i>%</i>
Uitgaven per inwoners van Nederland	44,4	67,9	67,5	23,1	52,0
01 Groningen	36,5	62,7	65,7	29,2	80,0
02 Fryslân	36,6	48,1	50,9	14,2	38,9
03 Drenthe	40,3	58,3	63,2	22,9	56,9
04 IJsselmeer	45,5	72,3	71,0	25,5	56,2
05 Twente	31,1	67,1	69,4	38,3	123,1
06 Noord- en Oost-Gelderland	37,9	58,0	58,6	20,7	54,6
07 Gelderland-Midden	45,5	61,5	62,8	17,3	37,9
08 Gelderland-Zuid	45,4	65,7	67,8	22,5	49,5
09 Utrecht	51,4	74,1	68,8	17,4	33,8
10 Noord-Holland-Noord	48,9	66,7	64,4	15,5	31,7
11 Zaanstreek-Waterland	54,5	81,0	87,7	33,3	61,1
12 Kennemerland	46,1	86,7	81,4	35,3	76,7
13 Amsterdam-Amstelland	68,7	98,1	89,3	20,7	30,1
14 Gooi- en Vechtstreek	52,1	84,2	84,9	32,8	63,1
15 Haaglanden	56,9	75,1	76,3	19,5	34,2
16 Hollands Midden	35,9	62,3	64,8	28,9	80,5
17 Rotterdam-Rijnmond	51,7	77,9	76,8	25,1	48,6
18 Zuid-Holland-Zuid	49,7	76,1	78,5	28,7	57,8
19 Zeeland	50,0	74,1	76,5	26,5	53,0
20 Midden- en West-Brabant	39,9	55,3	57,5	17,6	44,2
21 Brabant-Noord	30,7	53,2	46,7	16,1	52,4
22 Brabant-Zuidoost	27,8	56,6	56,4	28,6	103,1
23 Limburg-Noord	38,9	63,4	61,8	22,9	58,9
24 Limburg-Zuid	34,9	59,4	59,0	24,1	69,1
25 Flevoland	41,8	55,9	55,2	13,4	32,1

Bron: CBS.

In vergelijking met 2005 wordt gemiddeld over Nederland 23 euro per inwoner meer uitgegeven aan de brandweer. In de veiligheidsregio Twente was de toename met 38 euro per hoofd van de bevolking het grootst. Ook in Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Gooi en Vechtstreek lag de stijging per hoofd van de bevolking hoger dan het landelijke gemiddelde. De stijging was het laagst in de veiligheidsregio's Limburg zuid, Noord-Holland-Noord en Brabant-Noord, met respectievelijk met 13, 14 en 19 euro per hoofd van de bevolking.

Bijlagen

- A** Statistische bijlage
- B** Veiligheidsregio's op 1 januari 2011
- C** Enquêteformulier branden
- D** Enquêteformulier hulpverlening
- E** Enquêteformulier personeel

A Statistische bijlage

A.1.2.1 Meldingen naar type

	Brand	Hulpverlening	Totaal	ww. loos alarm	
	x 1 000				%
1995	81,1	37,8	118,9	39,2	33
2000	91,7	46,5	138,2	52,8	38
2005	101,4	42,3	143,7	63,6	44
2008	109,4	48,6	158,0	68,7	44
2009	109,6	46,9	156,5	67,7	43
2010	103,2	48,6	151,8	66,0	43
2011*	107,0	48,3	155,3	69,7	45
Groningen	3,2	1,1	4,3	2,1	48
Friesland	3,1	0,9	4,1	1,8	44
Drenthe	3,2	0,9	4,1	1,8	44
Overijssel	7,2	1,7	8,9	5,2	58
Flevoland	2,7	0,7	3,5	1,7	50
Gelderland	11,3	4,0	15,3	7,3	48
Utrecht	7,6	3,2	10,7	5,4	50
Noord-Holland	15,0	11,5	26,5	10,7	40
Zuid-Holland	26,7	15,0	41,8	16,0	38
Zeeland	2,3	0,7	3,0	1,4	46
Noord-Brabant	14,9	5,7	20,6	9,8	47
Limburg	9,7	2,9	12,6	5,0	40

Bron: CBS.

A.1.3.1 Meldingen per duizend inwoners naar type, 2011*

	Inwoners per 1 januari 2011		Meldingen			
			brand	hulpverlening	totaal	w.o.
						loos alarm
	<i>x 1 000</i>	<i>per 1 000 inwoners</i>				
Nederland	16 656	6,4	2,9		9,3	4,2
Groningen	579	5,5	2,0		7,4	3,6
Friesland	647	4,8	1,5		6,3	2,8
Drenthe	491	6,5	1,9		8,4	3,7
Overijssel	1 134	6,3	1,5		7,8	4,6
Flevoland	392	7,0	1,8		8,8	4,4
Gelderland	2 005	5,6	2,0		7,6	3,6
Utrecht	1 229	6,2	2,6		8,7	4,4
Noord-Holland	2 691	5,6	4,3		9,8	4,0
Zuid-Holland	3 528	7,6	4,3		11,8	4,5
Zeeland	382	6,1	1,8		7,9	3,6
Noord-Brabant	2 454	6,1	2,3		8,4	4,0
Limburg	1 123	8,7	2,6		11,2	4,5

Bron: CBS.

A.2.4.1 Branden met een opkomsttijd korter dan acht minuten, naar aard van de brand

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
	%					
1995	59	55	54	69	71	56
2000	54	47	51	61	62	51
2005	31	29	27	41	43	33
2008	32	33	27	42	44	30
2009	32	28	27	43	46	30
2010	34	29	28	43	47	27
2011*	33	32	27	45	49	24

Bron: CBS.

A.2.5.1 Binnenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	ww. met als oorzaak								
		brand- stichting	spelen met vuur door kinderen	roken	brand- gevaarlijke werk- zaam- heden	defect/ verkeerd gebruik apparaat/ product	broei/ zelf- verhitting	vuurwerk	anders	onbekend
	<i>x 1 000</i>									
1995	13,6	2,3	0,6	0,4	0,8	4,1	0,6	0,1	2,3	2,3
2000	13,9	2,5	0,4	0,5	0,7	3,8	0,5	0,1	2,5	2,9
2005	13,1	1,5	0,2	0,4	0,5	3,2	0,4	0,1	2,5	4,3
2008	14,4	1,5	0,1	0,4	0,5	3,3	0,5	0,1	3,3	4,7
2009	15,4	1,4	0,1	0,4	0,5	2,8	0,5	0,1	3,5	6,1
2010	15,6	1,1	0,1	0,4	0,4	2,5	0,5	0,1	4,1	6,3
2011*	14,3	1,1	0,1	0,3	0,4	2,2	0,6	0,1	3,9	5,6
	<i>x 1 000 % van de binnenbranden (excl. anders/onbekend)</i>									
2011*	14,3	22,3	1,6	6,9	9,0	45,1	12,9	2,1	.	.
w.o.										
woongebouwen	5,5	16,7	2,0	6,2	7,2	51,8	14,1	1,9	.	.
gevangenis, politiecel	0,1	52,5	-	21,3	3,3	23,0	-	-	.	.
logiesgebouw	0,3	6,3	-	18,9	5,3	56,8	11,6	1,1	.	.
kantoorgebouw	0,3	22,0	-	3,0	7,0	47,0	18,0	3,0	.	.
onderwijsgebouw	0,2	39,1	1,8	-	8,2	31,8	10,0	9,1	.	.
gezondheidszorg	1,1	26,1	0,2	22,5	6,2	38,3	5,6	1,1	.	.
industrie, landbouw, veeteelt	1,3	10,8	0,7	1,5	28,9	35,9	22,2	-	.	.
stationsgebouw	0,1	11,8	-	-	11,8	52,9	23,5	-	.	.
bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	0,9	21,2	1,1	3,9	9,8	48,9	14,2	0,8	.	.
in aanbouw zijnde/algehele renovatie	0,0	55,0	-	-	20,0	10,0	5,0	10,0	.	.
leegstaand	0,1	83,3	6,3	-	-	8,3	-	2,1	.	.
bestemd voor de sloop	0,1	85,3	-	-	8,8	4,4	1,5	-	.	.

Bron: CBS.

A.2.5.2 Buitenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	ww. met als oorzaak						onbekend
		brand- stichting	vandalisme	spelen met vuur door kinderen	afbranden van bermen/ verbranden van afval	ongeluk/ aanrijding	anders	
	<i>x 1 000</i>							
1995	30,3	7,9	7,3	1,3	0,9	0,3	4,3	8,2
2000	30,4	9,1	7,9	0,8	0,7	0,2	3,6	8,1
2005	28,5	8,3	5,4	0,7	0,6	0,2	3,2	10,1
2008	29,1	8,3	4,4	0,5	0,6	0,2	3,4	11,6
2009	29,7	8,5	4,0	0,5	0,7	0,2	3,6	12,3
2010	24,4	6,7	2,4	0,3	0,7	0,1	3,2	10,9
2011*	24,7	6,9	2,2	0,4	0,8	0,1	3,6	10,7
	<i>x 1 000</i>	<i>% van de buitenbranden (excl. anders/onbekend)</i>						
2011*	24,7	66,2	21,1	4,0	7,3	1,4	.	.
w.o.								
papier- vuilcontainer, afvalbak, los afval	7,9	67,0	27,4	3,0	2,5	0,1	.	.
afval op afgesloten terreinen, particulier	1,7	43,4	13,8	5,1	37,5	0,1	.	.
berm, bos, heide, natuurterreinen e.d.	4,1	63,5	15,6	9,7	10,9	0,2	.	.
personenauto (incl. sloopauto)	3,5	83,1	6,8	0,6	0,3	9,2	.	.
overige auto's (incl. autobussen)	1,0	77,9	12,9	-	0,7	8,6	.	.
schepen, beroepsvaart	0,0	-	-	-	-	-	.	.
schepen, recreatievaart	0,1	57,1	-	-	0,0	42,9	.	.
spoorwagematerieel (rollend)	0,0	-	-	-	100,0	-	.	.
chemische industrie (openluchtinstallaties)	0,0	-	-	-	-	-	.	.
overige nijverheid en industrie	0,1	50,0	31,8	-	13,6	4,5	.	.

Bron: CBS.

A.2.6.1 Branden en schade

	Branden			Schade	
	totaal	zonder schade	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	<i>x 1 000</i>			<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
1995	46,1	22,5	23,6	479	20,3
2000	46,0	23,6	22,4	723	32,2
2005	43,2	17,3	25,9	735	28,3
2008	45,4	18,1	27,2	1007	37,0
2009	47,1	22,8	24,2	887	36,6
2010	42,0	22,8	19,3	649	27,7
2011*	40,8	22,4	18,4	764	41,5
Groningen	1,2	0,4	0,7	23	31,5
Friesland	1,4	0,8	0,6	46	79,4
Drenthe	1,4	1,2	0,2	22	110,1
Overijssel	2,2	0,9	1,3	54	41,8
Flevoland	1,0	0,8	0,3	9	33,5
Gelderland	4,3	2,5	1,7	53	30,7
Utrecht	2,6	1,1	1,5	45	30,5
Noord-Holland	5,2	2,2	3,0	120	40,5
Zuid-Holland	11,6	9,3	2,3	92	40,4
Zeeland	1,0	0,3	0,7	33	48,4
Noord-Brabant	5,6	1,8	3,8	201	53,5
Limburg	3,5	0,9	2,5	68	26,9

Bron: CBS.

A.2.6.2 Branden met schade per schadeklasse

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011*
	<i>x 1 000</i>						
Branden met schade							
tot 5 000 euro	15,9	13,7	14,2	14,5	12,8	9,7	8,0
5 000 tot 25 000 euro	5,7	6,7	8,0	9,2	8,7	7,3	8,0
25 000 tot 50 000 euro	1,0	0,8	1,7	1,8	1,2	1,2	1,0
50 000 tot 250 000 euro	0,8	1,0	1,7	1,2	1,2	0,9	0,9
250 000 tot 500 000 euro	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
500 000 euro en meer	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
Totaal	23,6	22,4	25,9	27,2	24,2	19,3	18,4
	<i>mln euro</i>						
Schadebedrag							
tot 5 000 euro	26,4	23,2	23,0	27,8	25,4	18,6	13,9
5 000 tot 25 000 euro	63,4	75,4	92,8	107,4	97,7	88,1	96,5
25 000 tot 50 000 euro	35,2	29,4	58,6	63,6	41,3	40,1	33,3
50 000 tot 250 000 euro	90,2	100,6	158,5	120,3	112,6	90,5	104,9
250 000 tot 500 000 euro	37,9	46,7	82,3	80,4	59,8	49,3	64,0
500 000 euro en meer	226,2	447,6	320,0	607,4	550,3	362,3	451,2
Totaal	479,4	723,0	735,2	1007,0	887,1	648,9	763,8

Bron: CBS.

A.2.8.1 Aandeel woningbranden met een opkomsttijd korter dan acht minuten ¹⁾

	1995	2000	2005	2008	2009 ²⁾	2010	2011*
	%						
Etagewoning	85	81	63	63	.	58	66
Portiekflat	76	75	55	66	.	67	62
Portiekwoning	89	79	70	65	.	66	62
Duplexwoning	67	54	38	39	.	40	45
Vrijstaande woning	49	40	19	22	.	29	29
Eengezinswoning in rij	67	58	40	43	.	43	44
Galerijflat	73	66	47	55	.	61	60
Hoogbouwflat (in pandige gang)	77	67	54	50	.	48	56
(Grote) villa	78	57	40	29	.	49	42
Totaal	71	65	45	46	.	48	48

Bron: CBS.

¹⁾ Percentage van het totaal aantal branden in de betreffende rubriek.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

A.2.8.2 Branden in woningen indien bekend naar soort woning en bij het CBS bekende oorzaak

	1995	2000	2005	2008	2009 ¹⁾	2010	2011*
	<i>x 1 000</i>						
Totaal	7,1	6,8	5,1	5,2	.	5,1	4,5
w.o.							
etagewoning	1,4	1,4	0,9	0,8	.	1,3	0,8
eengezinswoning in rij	2,5	2,5	2,1	2,1	.	1,9	1,8
hoogbouwflat (inpandige gang)	0,3	0,2	0,1	0,1	.	0,1	0,1
Etagewoning							
Brandstichting	14	16	17	20	.	15,7	14,4
Spelen met vuur door kinderen	4	5	3	2	.	2,1	2,5
Roken	6	7	6	8	.	8,9	8,4
Brandgevaarlijke werkzaamheden	8	6	5	5	.	7,3	9,4
Defect/verkeerd gebruik apparaat/product	60	58	60	60	.	57,0	50,3
Broei/zelfverhitting	8	5	7	5	.	8,4	13,1
Vuurwerk	0	1	2	1	.	0,7	1,9
Eengezinswoning in rij							
Brandstichting	11	14	10	9	.	13,2	13,8
Spelen met vuur door kinderen	6	5	2	3	.	3,0	2,1
Roken	4	4	4	4	.	4,3	4,1
Brandgevaarlijke werkzaamheden	9	7	8	7	.	6,4	7,4
Defect/verkeerd gebruik apparaat/product	64	64	68	65	.	62,5	56,0
Broei/zelfverhitting	5	5	6	10	.	8,2	14,4
Vuurwerk	1	1	1	2	.	2,4	2,2
Hoogbouwflat (inpandige gang)							
Brandstichting	37	45	36	32	.	29,7	25,0
Spelen met vuur door kinderen	16	4	-	-	.	1,6	2,8
Roken	5	7	12	7	.	9,4	11,1
Brandgevaarlijke werkzaamheden	5	7	5	3	.	6,3	-
Defect/verkeerd gebruik apparaat/product	34	36	45	51	.	51,6	55,6
Broei/zelfverhitting	2	1	-	3	.	1,6	-
Vuurwerk	1	-	2	4	.	-	5,6

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

A.3.2.1 Hulpverleningen per 100 duizend inwoners

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011*
Groningen	173	176	160	189	158	171	183
Friesland ¹⁾	113	164	150	.	135	159	140
Drenthe	198	222	222	241	210	209	190
Overijssel	178	186	180	225	201	160	129
Flevoland ²⁾	154	230	165	238	.	201	182
Gelderland	187	226	207	226	197	206	184
Utrecht	178	250	192	252	230	250	223
Noord-Holland ^{1) 2)}	276	280	308	.	.	410	396
Zuid-Holland ³⁾	268	322	277	328	348	330	401
Zeeland	111	154	175	196	190	167	162
Noord-Brabant	184	211	188	231	204	204	217
Limburg	277	261	198	223	220	246	234
Nederland	218	249	226	268	253	264	269

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2008 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende betrouwbaarheid.

³⁾ Deze cijfers zijn in 2011 door o.a. een verbeterde methode door de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hoger dan voorgaande jaren.

A.3.2.2 Hulpverleningen naar maand

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011*
	<i>x 1 000</i>						
Totaal	33,7	39,4	36,9	43,9	41,7	43,7	44,9
Januari	3,2	2,3	3,2	3,3	3,9	3,6	3,3
Februari	2,3	2,2	2,6	3,0	2,8	3,5	3,4
Maart	2,7	2,4	2,7	5,0	2,9	3,2	2,9
April	2,3	2,7	2,7	3,1	2,9	3,0	3,4
Mei	3,0	7,7	3,0	3,7	4,7	3,1	3,5
Juni	2,9	3,5	3,5	3,8	3,5	3,7	4,4
Juli	3,9	3,3	3,9	4,2	4,1	5,5	5,2
Augustus	3,3	3,1	3,0	4,1	3,4	5,0	3,9
September	2,9	3,1	2,8	3,1	3,3	2,9	4,3
Oktober	2,5	3,8	2,6	3,3	3,4	2,8	3,5
November	2,2	2,6	4,4	4,0	3,5	3,4	3,2
December	2,6	2,6	2,5	3,3	3,4	4,0	3,9

Bron: CBS.

A.3.3.1 Hulpverleningen naar aard ¹⁾

	Totaal ¹⁾	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast of stormschade	Bevrijden van dieren	Andere werkzaam- heden (incl. onbekend)/ niet ingevuld
x 1 000									
1995	33,7	2,4	5,9	1,7	7,3	2,5	5,1	3,4	7,2
2000	39,4	2,3	6,3	1,4	7,4	2,4	8,5	2,8	11,4
2005	36,9	2,3	4,8	0,7	3,5	1,7	5,5	2,5	17,8
2008	43,9	4,7	5,2	0,5	2,5	1,7	5,0	2,0	23,5
2009	41,7	3,1	4,2	0,4	1,5	1,7	3,0	1,8	27,3
2010	43,7	3,4	5,7	0,5	1,9	2,0	4,6	2,2	24,8
2011*	44,9	2,3	7,3	0,4	2,2	1,8	4,6	2,3	25,4
Groningen	1,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5
Friesland	0,9	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4
Drenthe	0,9	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
Overijssel	1,5	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,9
Flevoland	0,7	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2
Gelderland	3,7	0,3	0,8	0,1	0,2	0,1	0,6	0,3	1,5
Utrecht	2,7	0,2	0,6	0,0	0,2	0,1	0,5	0,3	0,9
Noord-Holland	10,6	0,4	2,1	0,1	0,2	0,7	1,0	0,4	6,1
Zuid-Holland ²⁾	14,1	0,5	1,4	0,1	0,2	0,4	1,0	0,5	10,2
Zeeland	0,6	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4
Noord-Brabant	5,3	0,3	1,0	0,1	0,7	0,1	0,6	0,2	2,6
Limburg	2,6	0,1	0,3	0,0	0,3	0,1	0,3	0,1	1,4

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

²⁾ Deze cijfers zijn in 2011 door o.a. een verbeterde methode door de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hoger dan voorgaande jaren.

A.4.3.1 Brandweertieners, per regio, op 1 januari

	1995	2000	2005 ¹⁾	2006 ¹⁾	2007 ²⁾	2008 ²⁾	2009 ²⁾	2010 ²⁾	2011 ³⁾	2012* ³⁾
	<i>x 1 000</i>									
Totaal	26,9	26,9	27,3	27,4	27,1	27,0	27,2	27,1	26,6	26,3
01 Groningen	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8
02 Fryslân	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
03 Drenthe	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
04 IJsselland	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
05 Twente	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9
06 Noord- en Oost-Gelderland	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,6	1,5	1,5
07 Gelderland-Midden	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0
08 Gelderland-Zuid	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
09 Utrecht	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,0	2,1
10 Noord-Holland-Noord	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
11 Zaanstreek-Waterland	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
12 Kennemerland	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
13 Amsterdam-Amstelland	1,0	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8
14 Gooi- en Vechtstreek	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
15 Haaglanden	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9
16 Hollands Midden	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,1	1,2
17 Rotterdam-Rijnmond	1,5	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7
18 Zuid-Holland-Zuid	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
19 Zeeland	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
20 Midden- en West-Brabant	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,7	1,7	1,6
21 Brabant-Noord	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0
22 Brabant-Zuidoost	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0
23 Limburg-Noord	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9
24 Limburg-Zuid	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6
25 Flevoland	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in hun rang.

³⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in een repressieve functie.

A.5.3.1 Totale uitgaven per veiligheidsregio

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
<i>mln euro</i>							
Totaal	724,0	818,6	913,3	1 016,6	1 093,5	1 125,1	1 123,9
01 Groningen	21,0	27,2	29,3	34,7	36,3	36,2	38,0
02 Fryslân	23,5	25,1	24,7	28,2	30,1	31,1	32,9
03 Drenthe	19,5	15,1	16,0	26,3	29,7	28,6	31,1
04 IJsselland	22,4	27,4	31,1	31,6	35,8	36,6	36,1
05 Twente	19,2	22,8	34,1	37,3	41,5	41,8	43,4
06 Noord- en Oost-Gelderland	30,6	33,6	37,4	41,7	46,2	47,0	47,5
07 Gelderland-Midden	29,1	32,4	34,5	38,0	39,9	40,4	41,4
08 Gelderland-Zuid	23,8	28,1	29,2	32,9	34,4	35,0	36,2
09 Utrecht	60,2	66,0	74,5	81,9	89,8	90,4	84,5
10 Noord-Holland-Noord	31,0	31,5	35,3	36,9	41,7	42,8	41,4
11 Zaanstreek-Waterland	17,0	16,1	13,5	20,5	24,3	25,9	28,2
12 Kennemerland	23,1	23,8	27,0	41,5	42,3	45,1	42,6
13 Amsterdam-Amstelland	62,4	68,4	80,2	85,7	88,2	92,6	85,6
14 Gooi- en Vechtstreek	12,6	17,3	18,5	17,4	18,7	20,5	20,8
15 Haaglanden	56,0	67,3	71,9	74,2	82,6	76,4	78,4
16 Hollands Midden	27,0	35,0	39,5	43,0	47,5	47,4	49,5
17 Rotterdam-Rijnmond	64,1	70,7	84,6	89,5	93,8	97,3	96,5
18 Zuid-Holland-Zuid	23,7	29,3	30,6	32,7	35,3	36,5	37,7
19 Zeeland	19,0	21,0	28,2	25,7	28,8	28,3	29,2
20 Midden- en West-Brabant	42,2	37,4	39,8	44,7	47,5	59,3	61,8
21 Brabant-Noord	19,2	23,5	27,0	29,9	32,7	33,9	29,9
22 Brabant-Zuidoost	20,2	33,3	35,8	38,3	40,2	41,6	41,7
23 Limburg-Noord	19,9	23,1	25,3	28,8	30,1	32,7	31,8
24 Limburg-Zuid	21,9	23,9	24,7	32,7	35,1	36,1	35,8
25 Flevoland	15,3	19,3	20,8	22,7	20,9	21,7	21,6

Bron: CBS.

A.5.4.1 Uitgaven per inwoner per veiligheidsregio

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
	<i>euro</i>						
Uitgaven per inwoner van Nederland	44,4	50,1	55,8	62,0	66,3	67,9	67,5
01 Groningen	36,5	47,4	51,1	60,5	63,1	62,7	65,7
02 Fryslân	36,6	39,1	38,5	43,8	46,6	48,1	50,9
03 Drenthe	40,3	31,3	32,9	53,9	60,6	58,3	63,2
04 IJsseland	45,5	55,2	62,4	63,1	71,1	72,3	71,0
05 Twente	31,1	36,9	55,1	60,2	66,8	67,1	69,4
06 Noord- en Oost-Gelderland	37,9	41,7	46,4	51,6	57,2	58,0	58,6
07 Gelderland-Midden	45,5	50,5	53,5	58,6	61,2	61,5	62,8
08 Gelderland-Zuid	45,4	53,4	55,3	62,1	64,9	65,7	67,8
09 Utrecht	51,4	56,0	62,5	68,2	74,2	74,1	68,8
10 Noord-Holland-Noord	48,9	49,6	55,5	57,9	65,2	66,7	64,4
11 Zaanstreek-Waterland	54,5	51,2	42,7	64,8	76,5	81,0	87,7
12 Kennemerland	46,1	47,0	52,9	80,9	81,8	86,7	81,4
13 Amsterdam-Amstelland	68,7	75,2	88,1	93,5	95,0	98,1	89,3
14 Gooi- en Vechtstreek	52,1	71,4	76,4	71,8	76,6	84,2	84,9
15 Haaglanden	56,9	67,9	72,5	74,4	82,0	75,1	76,3
16 Hollands Midden	35,9	46,3	52,2	56,8	62,7	62,3	64,8
17 Rotterdam-Rijnmond	51,7	57,3	68,8	72,7	75,8	77,9	76,8
18 Zuid-Holland-Zuid	49,7	61,3	64,2	68,7	73,9	76,1	78,5
19 Zeeland	50,0	55,4	74,1	67,5	75,7	74,1	76,5
20 Midden- en West-Brabant	39,9	35,3	37,5	42,0	44,5	55,3	57,5
21 Brabant-Noord	30,7	37,5	42,9	47,3	51,6	53,2	46,7
22 Brabant-Zuidoost	27,8	45,8	49,2	52,5	54,9	56,6	56,4
23 Limburg-Noord	38,9	45,1	49,3	56,2	58,6	63,4	61,8
24 Limburg-Zuid	34,9	38,6	40,2	53,6	57,6	59,4	59,0
25 Flevoland	41,8	52,1	55,5	59,8	54,5	55,9	55,2

Bron: CBS.

B Veiligheidsregio's op 1 januari 2012

2012

- 01 Groningen
- 02 Fryslân
- 03 Drenthe
- 04 IJsselland
- 05 Twente
- 06 Noord- en Oost-Gelderland
- 07 Gelderland-Midden
- 08 Gelderland-Zuid
- 09 Utrecht
- 10 Noord-Holland-Noord
- 11 Zaanstreek-Waterland
- 12 Kennemerland
- 13 Amsterdam-Amstelland
- 14 Gooi en Vechtstreek
- 15 Haaglanden
- 16 Hollands Midden
- 17 Rotterdam-Rijnmond
- 18 Zuid-Holland-Zuid
- 19 Zeeland
- 20 Midden- en West-Brabant
- 21 Brabant-Noord
- 22 Brabant-Zuidoost
- 23 Limburg-Noord
- 24 Limburg-Zuid
- 25 Flevoland

Bron: CBS.

C Enquêteformulier branden

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistiekproductie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg
Telefoon (045) 570 64 00 Fax (070) 337 59 93 E-mail ldvrv@cbs.nl

BRANDWEERSTATISTIEK RZ2505

BRANDEN

De grijs gearceerde antwoordvakken zijn voor het CBS niet langer relevant

Opgemaakt door

Bevelvoerder

Telefoon tst.

Utruggemeente

Kazernummer

Melddatum

Volgnummer

1 Datum alarm/insruk

01a Alarmdatum Dag Mnd. Jaar

01b Datum insruk laatste voertuig

Indien (sw korps/kazerna) bevelvoerder bij deze brand niet de leiding had > EINDE

13a Waren er slachtoffers

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 14a

2 Adresgegevens/brand

02a Straat en nummer

02b Postcode

02c Brandgemeente

7 Loosvals alarm of brandgerucht

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 08a

13b Slachtoffers

aantal personen
brandweer burgers

doden

gewonden (transport ziekenhuis e.d.)

3 Inzet binnen het verzorgingsgebied

ja 1

nee 2

7b Soort loosvals alarm

valse/baldigde melding 1

vermeede melding (brandgerucht) ... 2

brandmeldinstallatie
I.g.v. Werkzaamheden 3

brandmeldinstallatie
I.g.v. storting apparaat 4

brandmeldinstallatie
I.g.v. onvoldoende onderhoud 5

brandmeldinstallatie anders 6

andere 77

onbekend 88

14a Zijn er reddingen gedaan

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 17a

4 Tijdstip

melding	1e uitruk		2e uitruk		3e uitruk	
	uur	min.	uur	min.	uur	min.
alarmering	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
uitgerukt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
aankomst	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ingerukt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
terug kazerna	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Indien "brandmeldinstallatie" ook vr. 20a en 20b invullen > EINDE

14b Gerode personen

aantal personen
brandweer burgers

door de brandweer

door anderen

5 Gemeld door

gebruiker 1

buren, omwonenden, voorbijkomers 2

politie 3

brandmeldinstallatie 4

andere 77

onbekend 88

8a Materiële schade

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 09

ja, bedrag onbekend 3 > VERDER VR. 09

15a Was de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen van invloed op de (brand)bestrijding

ja 1

nee 2

6a Utruk / inzet materieel

	Utruk	Inzet
tankauto/pomp	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hulpverleningswagen I	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hulpverleningswagen II / III	<input type="text"/>	<input type="text"/>
autoladder	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hoogwerker	<input type="text"/>	<input type="text"/>
dienstauto (OvD)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
verbinding/commandowagen	<input type="text"/>	<input type="text"/>
duikvoertuig	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ander materieel	<input type="text"/>	<input type="text"/>
 totaal materieel	<input type="text"/>	<input type="text"/>

8b Schadebedrag (geschal) in euro's

Euro:

15b Stof

GI-nummer	I	II
VN-nummer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hoeveelheid in liter/kg/gram	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6b Utruk / inzet personeel

	Utruk	Inzet
beroeps	<input type="text"/>	<input type="text"/>
vrijwillig	<input type="text"/>	<input type="text"/>
bedrijfsbrandweer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
 totaal personeel	<input type="text"/>	<input type="text"/>

9 Schoorsteenbrand

ja 1 > EINDE

nee 2

16a Was bij de brand sprake van milieubelastende effecten

ja 1

nee 2

10 Buitenbrand

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 13a

11 Object buitenbrand

papier-, vuilcontainer, afvalbak
los afval op straat 1

afval op afgesloten terreinen,
particuliere oven 2

bern, bois, heide,
natuurelementen e.d. 3

persoonauto (incl. slooppauto) 4

overige auto's (incl. autobussen) 5

schepen, beroepsvaart 6

schepen, recreatievaart 7

spoorwagematerieel (rollend) 8

chemische industrie
(openluchtinstallatie) 9

overige nijverheidsindustrie 10

andere 77

16b Welke specifieke milieubeschermdende maatregelen zijn door de brandweer genomen

t.a.v. oppervlaktewaterhooft door:
opvang brandweer 1

opvang uitstromende stoffen 2

verkunen, neutraliseren 3

t.a.v. bodemverontreiniging door:
afvoer verbrande resten 4

t.a.v. luchtverontreiniging door:
meten van gasconcentraties 5

geen 6

andere maatregelen 77

12 Vermoedelijke oorzaak buitenbrand

brandstichting 1

vandalisme 2

spelen met vuur door kinderen 3

afbranden van bemmen
verbranden van afval 4

ongeluk, aanrijding 5

andere 77

onbekend 88

16c Waren deze milieumaatregelen effectief

ja 1

nee 2

gedeeltelijk 3

onbekend 88

17a Zijn er blusopgaven gedaan of beperkende maatregelen genomen voor aankomst brandweer

ja 1

nee 2 > VERDER VR. 18a

3. Overig personeel van de brandweer (zie toelichting 6)

a. Aantallen medewerkers (inclusief vrijwilligers) zonder reguliere brandweerfunctie naar opleidingsniveau, per 1 januari 2012

Bevat alle medewerkers (inclusief vrijwilligers) die geen reguliere brandweerman zijn, maar wel met belangrijke taken of met andere taken bij de brandweer zoals administratief werk, communicatie, technische ondersteuning, logistiek, etc.

	Hbo/Wo	Mbo	Ubo/Hbo
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Uitsluitingen

a. Totaal aantal uitsluitingen:

5. Contactinformatie

Naam contactpersoon bij uw organisatie: Telefoon:

E-mailadres:

Plaats van eventuele opmerkingen

Aan de Brandweerstatistiek 2011 werkten mee

Reguliere teksten, staten, tabellen en grafieken

R.P.C. Baak
N.P. Steenbrink

Met dank aan

G. Batenburg
W. Merk
Ir. B. Nauta
Drs. H. Rietveld
P.J. Spaans
W.T. Vissers
De veiligheidsregio's en brandweerkorpsen

Eindredactie

Drs. R. Kleingeld en Bc. M. Vlemmings